УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

13 ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 232 (3460).

27 ноябрь
ЯКШАНБА
1966 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

ШОЛИ—ДАВЛАТГА

КПСС Марказий Комитети март ва май Пленумлари қарорларини изчиллик билан амалга ошира бориб, пахтачилик соҳасида катта ютуқларни қўлга киритган Орджоникидзе райони қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари яна бир муваффақиятга эришдилар. Улар давлатга шоли сотиш йиллик планини муддатидан илгари ортиғи билан бажардилар, давлатга 321 тонна шоли етказиб берилди.

Райондаги Карл Маркс номли колхоз шоликорлари эришган ютуқлар айниқса қувончли. Улар ёз бўйи ҳалол меҳнат қилдилар. Ҳар гектар ерда зиммага олинган социалистик мажбуриятни қоплайдиган даражада ҳосил етиштиришга эришдилар.

Колхозда шоли ўрим-йиғими уюшқоқлик билан ўтказилди. Бу ишга тажрибали, касбига муҳаббат қўйган деҳқонлар жалб этилди. Шунинг учун ҳам ўрим-йиғим барвақт тамомланди, нобудгарчиликка йўл қўйилмади. Ҳалол меҳнат ғалаба келтирди. Колхоз аъзолари она-Ватанга планда белгиланган 70 ўрнига 95 тонна юқори сифатли шоли етказиб бердилар.

«Ленинград» колхози 50 ўрнига 68 тонна ҳосил топширди. Киров номли, Жданов номли, «Қизил Ўзбекистон» колхозлари шоликорлари ҳам районда йиллик планнинг эрта бажарилиши учун курашга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшдилар.

Район хўжаликларида давлатга шоли етказиб бериш қизғин давом этмоқда.

„ГУЛИСТОН“ МАЖБУРИЯТНИ ҲАМ БАЖАРДИ

Кеча редакциямизга Бўка районидаги «Гулистон» колхозининг раиси ўртоқ Исломддин Ҳайдаров хуш хабар олиб келди.

— Деҳқонларимиз ўз аҳдларининг уддасидан чиқдилар, эл-юрт олдида зиммаларига олган юксак социалистик мажбуриятларини ҳам ортиғи билан бажаришди, деди у.

Шундай, гулистонликлар 950 гектар ернинг ҳар гектаридан 23,1 центнердан хирмон кўтариб она-Ватанга 2200 тонна «оқ олтин» етказиб бердилар. Йиллик планни муддатидан илгари ортиғи билан бажардилар. Эришилган дастлабки бу муваффақият колхоз пахтакорларини қаноатлантира олмас эди. Чунки далаларда ҳар йилгидан ҳам мўл ҳосил етиштирилган, планадан ташқари юзлаб тонна пахта йиғиб-териб олиш имконияти бор эди.

Колхоз аъзолари гектаридан олинадиган ҳосилни 31,6 центнерданга етказиш, пландан ташқари Ватанга 800 тонна «оқ олтин» армуғон этиш мажбуриятини олиб, далаларда ғайрат-шижоат билан йиғим-теримни давом эттирдилар. «Зангори кема»лар тўхтовсиз ишлаб турди.

Мана бугун марду-майдон пахтакорлар ёруғ юз билан иккинчи бор ғалаба рапортини бермоқдалар. Улар аҳдларига вафо қилиб ялпи ҳосилни 3 минг тоннага етказдилар. 1923 тонна пахта машиналарда териб олинди. Ҳосилдорлик ўтган йилдагига қараганда 10,5 центнерданга кўпайди.

Бир сўзли пахтазор қаҳрамонларига балли. Уларга 1967 йилда, Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги юбилейида мўл ҳосил учун курашда янада улкан зафарлар тилаймиз.

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИ ВЕНГРИЯГА ЖЎНАБ КЕТДИ

Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг таклифига биноан КПСС Марказий Комитетининг бош секретари Л. И. Брежнев бошчилигидаги Совет Иттифоқи Коммунистик партияси делегацияси Венгрия Социалистик ишчи партиясининг IX съездида қатнашиш учун 25 ноябрда Москвадан Будапештга жўнаб кетди.

Киев вокзалида делегацияни А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, К. Т. Мазуров, Н. В. Подгорний, А. Я. Пельше, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, В. В. Гришин, П. Н. Демичев, Д. Ф. Устинов ва бошқа ўртоқлар кузатиб қолдилар. (ТАСС).

А. Н. КОСИГИН Ж. БРАУННИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин 25 ноябрда Кремлда Буюк Британия ташқи ишлар министри Ж. Браунни қабул қилди ва у билан суҳбатлашди. Суҳбат дўстона вазиятда ўтди.

(ТАСС).

САМИМИЙ МИННАТДОРЧИЛИК

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 49 йиллиги муносабати билан Совет Иттифоқи меҳнаткашларидан, корхоналар, қурилишлар, колхозлар, совхозлар ва муассасаларнинг коллективларидан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети номига жуда кўп телеграммалар ва хатлар келди.

Шунингдек, чет эллардаги коммунистик, ишчи ва миллий демократик партиялардан, ҳукуматлар, давлат ва сиёсий арбоблар ҳамда ижтимоий ташкилотлардан жуда кўп табрикномалар олинди.

Телеграмма ва хатларда байрам билан дўстона қутлаб, КПСС билан Совет ҳукуматининг ички ва ташқи сиёсатига юксак баҳо берилади. Чет эллик дўстларининг табрикномаларида Совет Иттифоқи халқларига, Коммунистик партияга ва СССР ҳукуматига коммунистик қурилишда, жаҳон коммунистик ҳаракатининг бирлиги ва жипслигини марксизм-ленинизм, пролетар интернационализми негизида мустаҳкамлаш учун, ялпи тинчлик ва халқларнинг хавфсизлиги учун, империализм ва агрессияга қарши, демократия ва социал тараққиёт учун, коммунизм ғояларининг тантанаси учун курашда янгидан-янги муваффақиятлар тиланади.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети совет халқига, КПССга ва СССР ҳукуматига йўллаган байрам қутловлари ва эзгу тилаклари учун барча совет меҳнаткашларига ва ташкилотларига, коммунистик, ишчи ва миллий демократик партияларга, ҳукуматларга, чет эл давлат ва сиёсий арбобларига, жамоат ташкилотларига ва айрим шахсларга чин кўнгилдан миннатдорчилик билдирадилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ — СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

ҚАРДОШ ТУРКМАН ЭЛИ МИННАТДОР

Туркманистон Компартияси Марказий Комитети, Туркманистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетига, республика Олий Совети Президиуми ва ҳукуматига йўллаган мактубида туркман адабиёти ва санъатининг Ўзбекистонда ўтказилган декадаси қатнашчиларини қизғин ва самимий кутиб олганликлари учун ва Туркманистондаги ижодий союзлар ҳамда бадиий коллективларнинг меҳнатига юксак баҳо берганликлари учун республиканинг барча меҳнаткашлари номидан бутун қардош ўзбек халқига қизғин ташаккур изҳор қилдилар.

Декада, дейилади мактубда, ватанпарварлик ғайрати ғоят ўсган бир вазиятда ўтди ҳамда туркман ва ўзбек халқларининг бузилмас дўстлиги ва қардошлигини ёрқин намойиш қилди. Декада Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ленинча миллий сиёсатининг енгилмас кучини кўрсатди ва катта сиёсий воқеага айланди.

Ўзбекистон пахтакорларини буюк меҳнат ғалабаси билан — беш йилликнинг биринчи йилида севикли Ватанга тўрт миллион тоннадан ортиқ пахта топширишлари билан астойдил қутлаймиз.

Қардош ўзбек халқининг экономика, фан ва маданиятни ривожлантиришда, янги беш йиллик вазифаларини амалга оширишда, коммунистик қурилиш ишида янгидан-янги ажойиб муваффақиятларга эришувини тилаймиз.

ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ VIII СЕССИЯСИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

Тошкент область Ижроия Комитети область Совети депутатларига маълум қиладики, шу йил 7 декабрь эрталаб соат 10 да, Тўқимачилар маданият саройида (Богдан Хмельницкий кўчаси, 45-уй) меҳнаткашлар депутатлари область Советининг X чақириқ VIII сессияси очилади.

Область Совети ижроия комитети VIII сессия муҳокамасига қуйидаги масалаларни қўяди:

1. Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва ЎзССР Министрлар Советининг қарори (1966 йил, 27 сентябрь) асосида 1967 йилда ва бешйилликнинг қолган йилларида сабзавот, қовун-тарвуз ва картошка етиштириш, тайёрлашни кўпайтириш ҳақида.
2. Меҳнаткашлар депутатлари область Советининг VI—VII сессияларида депутатлар томонидан айтилган танқидий мулоҳазалар ва таклифларнинг қандай бажарилаётганлиги тўғрисида.

Депутатлар Тўқимачилар маданият саройида эрталаб соат 9 дан бошлаб рўйхатга олинадилар.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ.

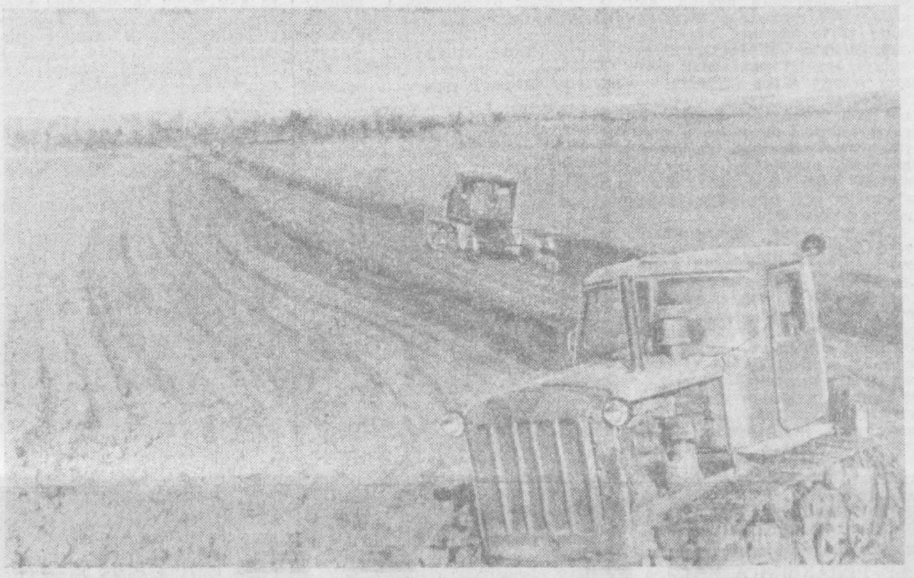

ҲОСИЛ ЗАМИНИ

Деҳқон ҳосилини йиғиб олди, энди ер ҳайдаяпти, янги ҳосилга замин ҳозирлаяпти. Бу замин қанчалик пухта бўлса, келажакда кўтарадиган хирмони ҳам шунча баракали бўлади. Омилкор деҳқон буни жуда яхши тушунади. Шунинг учун ҳам у ҳозир ҳосил заминини пухта қилиш учун бутун ҳунарини ишга солмоқда.

Ўрта Чирчиқдаги йирик пахтакор хўжалик — «Ленин йўли» колхозининг деҳқонлари ерни кузнинг ғаниммат кунларида сифатли қилиб ҳайдаб қўйиш қанчалик муҳим аҳамиятга эга эканлигини жуда яхши тушунишади. Шунинг учун ҳам улар пахта ҳосилини йиғиштириб олишлари биланоқ қимматли фурсатларни зое ўтказиб юбормасдан яна ғайрат билан ишга киришиб кетдилар. Механизаторлар пахта йиғим-терими қизғин бораётган кунлардаёқ ҳайдов тракторларини кўнгилдагидек созлаб қўйган эдилар. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти мўл ҳосилнинг тақдирини ҳал қиладиган бу муҳим агротехника тадбирини намунали ўтказиш учун пухта режалар тузиб чиқди.

Ер ҳайдаш ишлари ҳозир ана шу режалар асосида олиб борилмоқда. Мавжуд ҳайдов тракторлари беш группага бўлинди. Ҳар бир группага колхоз правлениесидан тайинланган киши бошлиқ қилиб қўйилди. Тракторларнинг икки сменада бетўхтов ва унумли ишлашлари учун намунали техникавий хизмат жорий этилди. Ҳар бир группага махсус жиҳозланган биттадан автомашина ажратилди, колхозининг марказий устахонаси куну-тун ишлайдиган қилиб қўйилди.

Ер ҳайдаш билан банд бўлган механизатор ва плугаторларга қулай шарт-шароитлар яратиб берилди. Улар махсус кийим-кечаклар билан таъминланди. Тракторчилар учун ётоқхоналар ажратилиб, кўнгилдагидек жиҳозланди.

Ишнинг жадал ва сифатли бажарилишини таъминлаш мақсадида механизаторлар ўртасида ўзаро социалистик мусобақа намунали йўлга қўйилди. Группалараро кўчма Қизил байроқ таъсис этилди. Бу байроқ ҳар ўн кунда энг илғор группага бериб борилмоқда. Байроқ олганларга биттадан қўй мукофоти қўшиб берилмоқда.

— Колхозимизда шудгорлаш ҳам худди чигит экиш, ғўзани парвариш қилиш, ҳосилни йиғиштириб олиш даврларидагидек долзарб ва ҳал қилувчи мавсум деб ҳисобланади, — дейди колхоз раиси ўртоқ Ҳолтурсун Пўлатов, — буни ҳар бир деҳқонимиз, ҳар бир тракторчимиз жуда яхши тушунади. Ана шунинг учун ҳам хўжалигимизда ер ҳайдаш ишлари жадал бормоқда.

Дарҳақиқат, колхозда шудгорлашнинг суръати чакки эмас. Қисқа фурсат ичида 2000 гектардан ортиқ майдон кўнгилдагидек қилиб шудгорлаб қўйилди. Қолган 770 гектар ерни ҳам тез ва соз ҳайдаш учун ғайратга-ғайрат қўшилмоқда.

Бу колхозда пахта ишқи билан ёнган асл деҳқонлар, миришкор пахтакорлар кўп. Камолиддин ота Умурзоқов 72 баҳорни кўрган бўлса ҳам деҳқончиликдан чиқиб кетгиси йўқ. У ўз ташаббуси билан колхоздан 24 гектар ер олиб, етти одам билан пахта етиштирди. Гектар бошига кўтарган хирмони 36 центнердан ошиб кетди. Бу — планга нисбатан 7 центнер кўп демакдир. Звенода куни-кеча ер ҳайдаб бўлинди.

— Шудгорлашда ҳам шудгорлаш бор, — дейди Камолиддин ота. — баъзи бировлар «ҳайдадингми, ҳайдадим» қабилида иш тутишади. Ер саёз юмшатилади. Кейин ғалвир сувдан кўтарилганда ҳосиллари пуч чиқиб қолса, «менинг ерим ундоқ, менинг ерим бундоқ» деб ердан ўпкаланиб юришади. Бу яхши эмас, албатта. Ернинг ёмони йўқ, фақат ишнинг ёмони бор. Яхши иш ёмон ерни ҳам яхшилайди, ёмон иш яхши ерни ҳам ишдан чиқаради. Деҳқончиликнинг боши — шудгор, деб бежиз айтишмаган. Биз ҳар йили ҳам деҳқончиликнинг боши — шудгорни ниҳоятда маромида ўтказишга эътибор берамиз.

Камолиддин отанинг бу гапини звенода қилинаётган ишлар тўла исботлайди. Биз шудгорланган ерга бориб, ишнинг сифатини текширдик. Дарҳақиқат, ер жуда соз ҳайдалган.

Хўжаликда шудгорлаш бўйича махсус сифат комиссияси тузилган. Раис, партком секретари, агроном, инженер, участка механиклари ва агрономлари, звено бошлиқларидан иборат бу комиссия шудгордан чиқарилган ҳар бир картани кўздан кечириб қабул қилиб олмоқда. Шудгорнинг чуқурлиги 30 сантиметрдан кам бўлса, ёки карта чеккасида бирор қарич ер ҳайдалмай қолиб кетган бўлса ишни қабул қилиб олишмайди. Ўша ернинг тепасида туриб, йўл қўйилган камчиликни тузаттиришади.

Ер ҳайдаётган механизаторларни моддий рағбатлантиришга ҳам жиддий эътибор берилмоқда. Ўтган йили колхозда ер ҳайдаш ишларига меҳнат куни ҳисобида ҳақ тўланарди. Бу тартибда тракторчи шудгорлаган ҳар бир гектар ери эвазига 80 тийиндан ҳақ оларди. Бу йил эса меҳнатга гарантияланган ҳақ тўлаш тартибига ўтилган. Бу тартиб ҳозирданоқ ўз афзалликларини кўрсатмоқда. Тракторчиларга ҳайдаган ҳар гектар ери учун 1 сўм 20 тийиндан ҳақ тўланмоқда. Бу ҳали аванси. Йил охирида 1 сўм 80 тийин ҳисобидан қўшимча ҳақ берилади. Ҳозир илғор тракторчилар ҳар ўн кунда 100 сўмдан нақд пул олишмоқда.

Участка механикларидан Пан Чун, Исоқул Кушапов, Ғулом Ҳасанов ўртоқлар бошчилик қилаётган группаларнинг механизаторлари бошқаларга намуна кўрсатишмоқда. Саъдулла Зиёев, Убай Юнусов, Тўқберган Нурумбетов, Қаюм Жиянбоев ўртоқлар ана шулар жумласидандир. Комплекс механизациялашган звеноларга раҳбарлик қилаётган 25 механизатор «зангори кема»лардан ҳайдов тракторларига ўтиб ишламоқда. А. Иззатов, О. Акипов, Қ. Ашуров, А. Сотиболдиев, Х. Кўчкинов, М. Рисбоев сингари ўртоқлар ўз звеноларининг ерларини ўзлари кўнгилдагидек қилиб шудгорладилар.

— Пахтачиликда ҳали кўп ишларни амалга оширишимиз, кўп резервларни қидириб топишимиз керак, — дейди колхоз раиси ўртоқ Холтурсун Пўлатов. — Тўғри, биз ҳосилдорликни 2300 гектарли еримизда салкам 27 центнерга етказдик. Лекин, бу талабимизга ҳали тўла жавоб бера олмайди. Ялпи 6100 тонна пахтанинг 3100 тоннасини машиналар билан териб олдик. Аммо бу ҳам бизни қаноатлантириб қолаётгани йўқ. Олдимизда ҳали жуда катта вазифалар турибди. Биз ана шу вазифаларнинг ҳам уддасидан чиқиш учун, Совет ҳокимиятининг ярим асрлик юбилей йилида ҳар қачонгидан ҳам юксак кўрсаткичларга эришиш учун ҳозирданоқ ишга астойдил киришиб кетдик. Машиналарга яна ҳам кенгроқ йўл очиш мақсадида ҳозир шудгорланаётган пайтда карталарни йириклаштирмоқдамиз, кераксиз ариқларни кўмиб ташламоқдамиз, ер ўрталаридаги дарахтларни кўчирмоқдамиз. Пахтакорларимиз ишда бурилиш ясайдиган ана шунга ўхшаш резервларни тобора кўпроқ қидириб топиш йўлида бундан буён янада зўр уюшқоқлик билан ишлайверадилар.

Ш. ШОРАҲМЕДОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

Суратларда: (чапда) участка механиги Ғулом Ҳасанов, звено бошлиғи Камолиддин ота Умурзоқов ва тракторчи Абдурасул Ҳасанов ўртоқлар шудгорнинг сифатини текширмоқдалар. (Ўнгда) колхоз ерларини шудгорлаш пайти.

А. Абалян фотолари.

ШУДГОРЛАШ ИЛҒОРЛАРИГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚ

Ўзбекистон КП Тошкент область комитети ва область ижроия комитети районларда экин майдонларини шудгорлашнинг ноябрь ойи бешинчи беш кунлиги якунларини кўриб чиқдилар.

Область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи Оққўрғон районига (район партия комитетининг секретари Тоиров, район ижроия комитетининг раиси Юнусов, район қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи Сойибназаров, район комсомол комитетининг секретари Хўжакулов, «Узсельхозтехника» район бошқармасининг бошқарувчиси Рогачёв ўртоқлар) берилди. Бу район шудгорлаш бўйича беш кунликда 22,9 процент ўсишга эришган ва бу соҳада йиллик планни 89 процент адо этган.

Байроқ Янгийўл районидан олиб берилди.

Шудгорлашда Орджоникидзе районининг колхоз ва совхозлари яхши ишлаётганликлари қайд қилиб ўтилди.

ЕР ҲАЙДАСАНГ, КУЗ ҲАЙДА

ОБЛАСТИМИЗ РАЙОНЛАРИДА ШУДГОРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 26 НОЯБРГАЧА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Бир кунда	Мавсум бошидан бери	Районлар	Бир кунда	Мавсум бошидан бери
Юқори Чирчиқ	6,7	94,3	Ўрта Чирчиқ	4,5	57,2
Оққўрғон	4,2	89,0	Бекобод	4,5	33,2
Калинин	0,4	81,1	Бўка	4,2	30,8
Янгийўл	3,7	63,8			
Орджоникидзе	6,4	63,2	Область бўйича	4,3	62,0

МОНГОЛИЯ ХАЛҚИНИНГ БАЙРАМИ

Монголия Халқ республикаси ташкил топганига кеча 42 йил тўлди. Ўша вақтда ягона социалистик давлат ҳисобланган Совет Иттифоқи қаторига Монголия келиб қўшилди.

Ўтган 42 йил ичида Монголия феодализмдан социализмга томон улкан қадам қўйди. Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг ёрдамига таяниб, эндиликда муваффақиятли равишда социализм қурмоқда.

Ҳозирги кунда қишлоқ хўжалиги социалистик негизда тараққий топган, йирик саноат корхоналарига эга бўлган Монголия ўз экономикасини, фан ва маданиятини тобора ривожлантириб бормоқда.

Унинг тинчликсевар ташқи сиёсати жаҳон майдонидаги обрўсини тобора оширмоқда. Эндиликда мамлакат жаҳондаги жуда кўп мамлакатлар билан дипломатик, иқтисодий ва маданий алоқаларини кенгайтирмоқда, жаҳонда тинчлик ва демократия тантанаси учун курашмоқда.

Монгол халқининг миллий байрами кунида совет халқлари қардош мамлакатга ўзларининг энг яхши тилакларини йўллайдилар,

Суратда: Улан-Баторда г и Марказий майдонда Сухэ-Баторга ўрнатилган ҳайкал. Лувсан-Нямин Бямбадорж фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

ИЖОДИЙ МЕҲНАТ КИШИЛАРИ

Ўзбекистон иссиққа чидамли ва қийин эрийдиган металлар комбинати коллективи жорий этаётган янгиликлар ўз ижобий самараларини бермоқда. Бу ерда барча изланишда. Ишчилар, инженер-техник ходимлар топшириқларни ортиғи билан адо этибгина қолмай, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилашга қаратилган кўплаб таклифлари билан ҳам чиқмоқдалар. Суратда: ижодкор ишчилардан коммунистик меҳнат аъзолари В. Скрябина ва Н. Камолова ўртоқлар.

В. Сироткин фотоси.

Янги Тошкентни бунёд этамиз

ОТАШ ҚАЛБЛАР

ПОЛИНА ўз ҳамкасблари билан Тошкентга келган дастлабки кунлари ишга унчалик қовушмаётганга ўхшарди. Унинг асли касби—ғишт терувчилик. Аммо ўша кунлари уни юк туширишга юборишди. Баъзилар эса, бизга ўз мутахассислигимиз бўйича иш беришмаяпти, деб нолишди ҳам. Лекин Полина уларни иложи борича кўндиришга ҳаракат қилди. То бетон ётқизилгунча қўл қовуштириб ўтириш керакми? Ёрдамга келган кишининг иши эмас-ку, бу!

...Ҳамза станциясида ғишт ортилган ўнлаб вагонлар ҳаракатсиз турибди. Демак, биринчи вазифа — ғиштни вагонлардан тушириб олиш.

Смена охирига бориб Полинанинг бутун усти-боши чанг бўлиб кетарди. Ғишт кўтаравериб қўллари қаварди. Лекин у бунга аҳамият бермасди. Одатдагидек вазминлик билан ғиштларни авайлаб устма-уст тахларди.

Ниҳоят, дастлабки қийинчиликлар орқада қолиб кетди. Полина 16-корпус қурилишида ўз касби бўйича ишлай бошлади. Баъзан ғишт етишмасди, бетон қоришмаси ҳам кўнгилдагидек сифатли эмас эди. Лекин Полина ҳам тинч ўтирмасди. Уни гоҳ арматурачилар ёнида, гоҳ қурилиш майдончасини тозалаб супираёт, майдонни тартибга келтираётган кишилар орасида кўриш мумкин эди.

Қурувчилик — Полинанинг севган касби. Айниқса, у бинога замин қўйилаётганида, ғиштлар устма-уст терилиб, бетон қуйилаётганида ўз ишига қараб туриб, мамнун бўлади.

Унга икки ёрдамчи ажратиб беришди. Ҳамшаҳарлари Юрий Рябов ва Виктор Агапоновлар қурувчилик ишидан бехабар кишилар бўлиб чиқди. Москвада улар заводда ишлашар экан.

Бу икки азамат қурилишга келишганида бригадир уларга, «сизларни энг яхши ғишт терувчининг олдига юбораман, ундан ҳунар ўрганасизлар» деб айтганида дарҳол рози бўлишди. Яхши ғишт терувчи дегани бирорта мўйловдор, жаҳлдор кексароқ киши бўлса керак, деб тахмин қилишди. Лекин Юра билан Виктор қаршисида нозиккина Полина турарди. Эркаклар нимадан гап бошлашларини билмай, ер чизиб қолишди.

Полина кулиб қўйиб, сўради:

— Хўш, нега жим турибсиз? —

— Сизнинг олдингизга ёрдамчи қилиб юборишди бизни, — дейишди йигитлар.

Полина уларни қурилиш майдончасига бошлади. Нима қилиш кераклигини оҳиста тушунтирди. Аввалига иш осондай кўринди. Ғишт келтириб бериш, бетон қоришмасини ўз вақтида етказиб туриш, зарур бўлган у ёки бу нарсани олиб келиш — бунинг ҳеч қийин жойи йўқ. Лекин бу иш анча мураккаб чиқиб қолди. Ғиштни кўтариб келиш билан иш битмас экан. Ғишт терувчини кутдириб қўймай, унга ўз вақтида ғишт узатиш, керак бўлганида эса ёрдамлашиш ҳам зарур экан. Орадан бир неча кун ўтарўтмас Юра билан Виктор бу ишни уддалайдиган бўлиб қолишди. Полина уларнинг ишига қараб туриб, ўзича жилмайиб қўяди.

Бир вақтлар ўзи ана шунақа ёрдамчи бўлган. Дастлаб осон кўринган ишни уддалаш учун озмунча тер тўкмаган. «Тажрибали, уста ғишт терувчи» — ҳамкасблари уни ана шундай, деб аташгунларича озмунча қурилишларда ишламади.

Бу орада йиллар ўтди. Мана, энди Тошкентга онаси Федосия Нестеровнадан, болалари Ирина ва Юрадан хат келиб турибди. «Ойижон, биз ҳақимизда кўп ўйлайверманг, — деб ёзишибди улар. — Сизни жуда соғиниб қолдик, лекин биздан кўнглингиз тўқ бўлсин. Тошкентда уй-жойлар қуришда қатнашиб, бемалол ишлайверинг»...

Полина Алексеевна Шутихина ўз болаларининг ана шу наказини сидқидилдан бажаряпти. Унинг номини москваликларнинг Ҳурмат тахтасида ўқишингиз мумкин.

Янги Тошкент бунёд этаётган москвалик қурувчилар орасида Полинага ўхшаганлар оз эмас. Уларнинг меҳнати, сабот ва интилишлари туфайли Чилонзорда кўпқаватли пишиқ ва бежирим уйлар кетма-кет қад кўтаряпти. Тошкентликларга дастлабки уй калитларини биринчи бўлиб топширган қурувчилар ҳам ана шу москваликлардир. Лекин олдинда ҳали иш кўп. Иш бир зум ҳам тўхтамайди!

В. СОРОКИН.

ҚЎЛИНГИЗ ДАРД КЎРМАСИН

Улар янги шаҳарни бунёд этишаётган, у ерда кўп қаватли турар-жой бинолари қуришаётган бир пайтда Тошкентдан ташвишли хабар келди. Ҳарбий бинокорлар дарҳол Тошкентга йўлга чиқишди.

Ҳозир қурилиш майдончасида иш қизғин. Қурувчилар ўз аҳдларига яраша меҳнат қилишяпти бу ерда. 20 минг квадрат метр уй-жой қуриб фойдаланишга топшириш учун тиним билмай ишлашяпти. Бу ҳар бири 80 оилага мўлжалланган беш қаватли бинолардан 8 таси демакдир. Бу бинолар Қорақамиш массивида қурилаяпти.

Ҳарбий бинокорлар меҳнатининг меваси сифатида ҳозирдаёқ учта бино қад кўтарди. Шу ой охирида уйлар калити тошкентликлар қўлига топширилади.

—Қўли гул солдат бинокорларимизнинг кўпчилиги, — дейди қурилиш бош инженери М. Олейников, — хизмат вақтида қурувчилик касбини эгаллаб олишди. Бу Тошкент қурилишида жуда асқотаяпти. Айниқса, Ғ. Зуфаров, Р. Шокаримов, А. Садовский сингари йигитларимиз иш нормаларини бир-ярим-икки баравар қилиб бажаряптилар.

Бинокорлар аҳди — келаси йили яна йиғма темир-бетон панелларидан 20 та бино қуриб беришдир.

Қўлингиз дард кўрмасин, ҳарбий бинокорлар!

Э. ҚОДИРОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

КОММУНИСТИК МАКТАБ

Ўзбекистон трактор-йиғув заводида инженер-техник ходимлар, ишчилар ва хизматчиларнинг малакаси ва сиёсий онгини оширишга партия, касаба союз, комсомол комитетлари катта аҳамият бермоқдалар. Яқинда корхонада коммунистик меҳнат мактабини ташкил этишга қарор қилинди.

Мактаб ўз олдига ишчилар ва хизматчиларнинг сиёсий онгини ошириш вазифасини қўйган. Машғулотларни технолог, механик, экономист ва инженерлар олиб боришади. Машғулотлар эса, ҳар ойда икки марта ўтказилади.

Завод касаба союзи комитети 1966-67 ўқув йилида 15 та машғулот ўтказишни режалаштирди. Тингловчилар коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишда саноатнинг роли, меҳнат унумдорлигини ошириш йўллари, маҳсулот сифатини яхшилаш ва таннархини арзонлаштириш, рентабеллик ва меҳнатга ҳақ тўлаш сингари темаларда доклад ва лекциялар тинглайдилар, амалий машғулотлар ўтказадилар.

Коммунистик меҳнат мактабида 15 ноябрдан машғулотлар бошланди.

С. ТЎЛАЕВ,
Ҳ. ОЛИМЖОНОВ.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

ЎЗИ БОР-У...

Шу йил май ойида қишлоғимизда радиоузел қурилганида катта-кичикнинг қувончи юрагига сиғмаган эди. Ўша кунлари қишлоқдаги кўпчилик хонадонларга радиоточкалари ҳам ўрнатилди. Тўғри, радио 10-15 кун гапириб қишлоғимиз аҳолиси радио орқали республикамиз ҳаётидан берилган турли янгиликлардан хабардор бўлиб турди. Афсуски, бу қувонч узоққа бормади. Радиоточкалар июнь ойига келиб янги оҳанг чиқарди. Оҳанг чиқарганда ҳам на гапириб гапирмайди, на бир йўла товуши ўчмайди. Беш кун гапирса, ўн кун «мириқиб дам» олади.

Қишлоғимизнинг Завод, Больничная ва Мельночная кўчаларидаги хонадонларга ўрнатилган радиоточкалар қурилган кундан буён бир кун ҳам гапиргани йўқ.

Ҳозир қишлоғимиздаги 250 дан ортиқ хонадонга ўрнатилган радиоточка ана шундай «чалажон» бўлиб ётибди. Аксига юриб радиотехникларимиз икки ойдан буён кўринмай қолди. Қишлоғимиз аҳолиси ҳозир ҳайрон: бу мужмал радиоточкаларни олиб ташлаш керакми, ёки радиотехниклар келишини интизор бўлиб кутишда давом этавериш керакми?

М. ОХУНОВ,
пенсионер.
Р. МАТҚОБУЛОВ,
Киров номли колхоз аъзоси.
Қ. УРИНБОЕВ,
Улуғ Ватан уруши инвалиди.
Й. ЎРИНБОЕВ.
Янгийўл район, Эски Тошкент қишлоғи.

ЕТАКЧИ

Эшик очилиб, ўрта ёшлардаги, қорачадан келган, юзкўзлари севинчдан порлаб турган киши ташқарига чиқди. Ичкарига киришга навбат кутиб ўтирган дўстлари унинг атрофини қуршаб олишди.

— Коммунист бўлганлигинг билан табриклайман, — деб унинг қўлини маҳкам қисишди.

Райкомга зарур юмуш билан келиб, бюронинг тамом бўлишини кутаётган Идрис ота Рисқулов ҳам ёш коммунистни чин юракдан қутлади.

— Баракалла ўғлим, — деди у, — мартабанг улуғ бўлсин. Агар эл ўртасида обрў орттираман, кўпчиликнинг ҳурматини қозонаман десанг, коммунист деган номни ҳамма вақт пок тут, қадрла, кам бўлмайсан. Энди сен илгариги оддий тракторчи эмассан. Ҳамма сенга бошқача назар билан қарайди, сен ҳар соҳада бошқаларга ўрнак бўлишинг керак.

Энг муҳими шуки, бировга сўз берганингдан сўнг, уддасидан чиқ. Бўлмаса, кўпчилик олдида бебурд бўлиб қоласан. Сенинг гапингга ҳеч ким ишонмай қўяди.

Коммунист! Ҳақиқатан ҳам қандай мағрур жаранглайди бу сўз. Далаларда, завод ва фабрикаларда ўзининг фидокорона меҳнати билан бойликка-бойлик қўшаётганлар кимлар — коммунистлар, халқимизнинг энг асл, синалган фарзандлари, хаёлидан ўтказарди Абдураҳмон. Албатта мен ҳам ўшалардек бўлишга, ишончни оқлашга ҳаракат қиламан...

Абдураҳмон ҳақиқатан ҳам коммунист деган номни, мана тўрт йилдирки, шарафлаб, қадрлаб келмоқда. Ана шу йиллар ичида у катта ҳаётий тажриба орттирди. Механизаторлик, пахтакорлик касбининг икир-чикирларини ўрганди. Колхозчилар, ҳамқишлоқлари ўртасида обрў қозонди.

Куни-кеча Пахта байрами арафасида колхоз аъзоларининг бўлиб ўтган тантанали йиғилишида раис Фозил ака Мадалиев хўжаликнинг донгдорлари қаторида унинг номини ҳам мамнуният билан айтиб ўтди.

— Эслариңгизда бўлса керак, — деди у, — йил бошида худди мана шу ерда бўлиб ўтган йиғинда Абдураҳмон ҳам сўзга чиқиб, звеномиз бўйича ҳар гектар ердан 36 центнердан ҳосил оламиз, пахтанинг асосий қисмини машиналарда терамиз, деб сўз берган эди. Ваъдасига вафо қилди азамат. Ҳамма ишни дўндирди. Колхозда биринчилар қатори маррага етди. Мўлжалдагидан анча ортиқ пахта йиғиб топширди. Унинг звеноси келгуси йилга ҳам яхши тайёргарлик кўрмоқда. Кеча улар шудгорлашни тугалладилар. Бошқа кузги-қишки ишлар ҳам дуруст боряпти. Чинакам коммунистнинг жасорати, меҳнат маҳсули бу. Раҳмат сенга, Абдураҳмон.

Залда қарсак янгради. Ҳамма Абдураҳмон томонга кўз тикиб, уни самимий табриклади.

Шу дақиқаларда Абдураҳмон ўзида йўқ, севинчларга ғарқ эди. Киши одатда хурсанд бўлиб кетганида яхши кунларни, унга ёрдам берган, ҳар соҳада қўллаб-қувватлаган дўстларини, яхши ўгит ва насиҳатларини эслайди, кўз ўнгидан бирма-бир ўтказади.

Абдураҳмон шу қишлоқда туғилиб шу ерда ўсди, оқ-корани таниди. Ватанимизга немис фашист босқинчилари бостириб кирган йили у эндигина ўн икки ёшга тўлган эди.

Мактабда ўқиш билан бирга бўш вақтларида далага чиқиб, ота-оналарига кўмаклашарди. Кўпинча колхознинг кекса тракторчиси марҳум Юсуф отанинг ёнидан жилмасди. Ота Абдураҳмоннинг тракторчилик касбига ихлос қўйганлигини сезиб, унинг орзусини рўёбга чиқаришга кўмаклашди. Абдураҳмонга устозлик қилди. Кўпинча ўзи билан бирга олиб юрди. Абдураҳмон Юсуф отанинг айтган ҳар бир ишини ўрнига қўйиб бажарарди.

— Техникада ҳикмат кўп, ўғлим, — деб уқтирарди у Абдураҳмонга, — омон бўлсанг кўрасан, бир вақтлар келадики, ҳамма ишни машиналар бажаради. Техниканинг қадрига ет, уни авайлаб ишлат. Бирор туп экинга ҳам завол етказма!

Устозининг бу гаплари Абдураҳмоннинг ёдидан чиқмайди сира. У ҳамма вақт ана шу гапларга амал қилиб келди. Кейинчалик тракторчилик курсига кириб ўқиб, диплом олди. Ғўза қатор ораларида ишлаб, колхозда пахта етиштиришни кўпайтириш ишига муносиб ҳисса қўша бошлади. Тез орада колхознинг пешқадам тракторчилари қаторидан ўрин олди.

Йиллар кетидан йиллар ўтди. Ҳалол меҳнат, ижодий ташаббус ва ғайрат Абдураҳмонга янги-янги меҳнат ғалабаларини ҳадя этди. Ўша Юсуф ота айтган замонлар келди. Донгдор механизаторларимиз Турсуной Охунова, Валентин Тюпколарнинг пахтачиликдаги ишларини комплекс механизациялаштириш юзасидан бошлаган ҳаракатлари қудратли тўлқин бўлиб областга, қолаверса бутун республикага ёйилди. Абдураҳмон Қирсадоқов ҳам мана шу ҳаракатга биринчилар қатори қўшилди. Бу воқеа 1964 йилда бўлган эди.

— Биз ҳам нарядсиз усулда ишлаймиз, — деди у. — Бу усулда ишлаш ҳар бир звено аъзоларининг зиммасига масъулият юклайди.

Абдураҳмон янгиликнинг изидан қувди, звено аъзолари билан ҳамкорликда кечани-кеча, кундузни-кундуз демай меҳнат қилди. Янги усул ўша йилнёқ ўз самарасини берди. Звено бўйича 54 гектар ернинг ҳар гектаридан 32 центнердан ҳосил олинди. Бу, колхоз эришган умумий кўрсаткичдан анча юқори эди.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти Абдураҳмоннинг тажрибасини ҳаммага дастур қилиб кўрсатди. Колхозда унинг издошлари кўпайди. Келаси йилги ҳаракат ва натижалар яна ҳам бошқача бўлди. Ҳар гектаридан олинган ҳосилдорлик 36 центнерга етди. Звено аъзоларининг ўртача йиллик даромадлари бир ярим минг — икки минг сўмдан тўғри келди.

Коммунистлар ҳақида ҳикоялар

Партия ва ҳукуматимиз Абдураҳмоннинг ҳам пахтачиликни ривожлантириш соҳасидаги меҳнатларини юқори баҳолаб, Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан тақдирлади.

Абдураҳмон Тошкентдан бу юксак мукофотни кўксига тақиб қайтганида ғўза парвариши қизғин кетаётган эди.

Ўша куни звенонинг дала шийпонини қўшни бригада ва звенолардан келган колхозчилар билан тез орада гавжум бўлиб кетди.

— Орден муборак! — дўстлари уни чин юракдан қутлашди.

У ҳамкасбларининг табригига икки қўлини кўксига қўйиб, миннатдорчилик билдираркан:

— Бундай ҳурматга сизлар туфайли эришдим,—деди у, — менга берилган мукофот сизларга берилган мукофот. Энди ҳамма гап ана шу мукофотга яраша меҳнат қилишимизда қолган. Ўзларингиздан қоладиган гап йўқ. Бу йил чигитни барвақт экиб, текис ундириб олдик, лекин шира тушиб кўнглимизни хижил қиляпти. Бу ширани йўқотиш учун ҳаммамиз биргаликда курашишимиз лозим.

Шунда даврада ўтирганлардан кимдир:

— Ширани йўқ қилиб бўлармиди, кунлар исиб кетса ўз-ўзидан йўқ бўлиб кетади, — деб гап ташлаб қолди.

— Йўқ, — деди Абдураҳмон ўшанда. — Бундай деб хотиржам юрсак, биз ширани эмас, шира бизни — пахтамизни еб қўяди.

— Ундай бўлса нима қилиш керак?

— Мен кеча газетада яхши бир тажрибани ўқиб қолдим, — деди Абдураҳмон. — Биз ҳам ўшанга амал қилсак. Ғўзани узунасига ва кўндалангига культивация қилиш пайтида халтачаларга дори солиб, бир йўла ширага қарши сепиб кетсак. Кўп колхозлар шундай қилишяпти.

Бу таклиф ҳаммага маъқул тушди. Кенг пайкалларда иш қизиб кетди. Тез орада ҳашаротнинг уруғи қуритилди.

Ҳар туп ғўза назоратда бўлди. Ҳайитбой Оназаров, Раҳмонберди Рашидов сингари сувчилар ғўзани қондириб суғордилар. Абдураҳмоннинг ўзи ва Раҳимжон Сиддиқовлар культивацияни ўрнига қўйишди. Ҳосил мўл бўлди. Йиғимтерим пухта тайёргарлик билан бошланиб, уюшқоқлик билан ўтказилди. Звено аъзолари колхозда биринчилар қатори ғалаба рапортига имзо чекдилар. Ҳар гектаридан 36 центнердан ҳосил йиғиб олинди.

— Колхозимизда, — дейди партком секретари Аҳмаджон ака Зуфаров, — Абдураҳмонга ўхшаган «пўлат от» жиловдорлари, звено бошлиқлари кўп. Ана шулар туфайли қисқа муддатда планни бажардик. Машиналар билан мўлжалдагидан ҳам ортиқ пахта териб олдик. Ҳосилдорлик 2—3 центнерга кўпайди.

Аҳмаджон ака Абдураҳмон ҳақида алоҳида тўхталди.

— Меҳнат қилишдан эринмайди, — дейди у. Ўз звено аъзоларига ниҳоятда талабчан. Интизомни яхши йўлга қўйган. Звенога зафар келтираётган омил ҳам шу. Коммунист эмасми, бирор кишининг ножўя хатти-ҳаракатини сезиб қолса, уни ўз вақтида йўлга солиб қўйиш учун ҳаракат қилади. Ўша одам тўғри йўлга тушмагунча тиниб-тинчимайди. Ана шу хислатлари учун ҳам звено аъзолари, колхозчилар уни жуда ҳурмат қилишади.

Кўпчиликнинг, дўстларингнинг ҳурмат-иззатига сазовор бўлишдан ҳам катта бахт борми дунёда. Янгийўлдаги Назарали Ниёзов номли колхознинг комплекс механизациялашган звеноси бошлиғи А. Қирсадоқов буни жуда яхши ҳис қилади. Чунки у ўз бахтини ўзгаларнинг бахти деб билади. Шунинг учун ҳам бу бахтни ардоқлайди, унга гард юқтирмасликка ҳаракат қилади.

Н. РИХСИЕВ.

Дўстлик кечаси

Куйбишев шаҳридан келиб, янги Тошкентни бунёд этишга ҳисса қўшаётган бинокорлар яқинда кўн-мўйна заводи ишчиларининг меҳмони бўлишди. Дўстлик кечасида завод директори Х. Тўйжонов корхона коллективи эришаётган ютуқлар ҳақида меҳмонларга гапириб берди. Ўз навбатида бинокорлар ҳам қурилиш майдонидаги янгиликлар ҳақида ишчиларга сўзлаб беришди. Кеча ғоят самимий вазиятда ўтди.

Кеча охирида меҳмонларга эсдалик совғалари топширилди ҳамда завод бадиий ҳаваскорлари ижросида концерт қўйиб берилди.

О. НИЁЗОВ.

КАСБГА МЕҲР

Ташқаридан қараганда кишига бинокорлар худди кўчманчиларга ўхшашади. Қуруқ ерга келиб уй қуришади, мактаб, болалар боғчаси ва уй-жой бинолари қуришади-да, яна аллақаёқларга кўчиб кетишади. Дастлаб Ғаффор шуларни ўйлаб бошқа касб ортирмоқчи ҳам бўлди. Лекин ўйлаб-ўйлаб бу фикрдан қайтди. Ахир бинокор кимсасиз жойларга бориб шаҳар қурса, обод қилса, ном қолдирса ёмонми!

Уша кезлар ҳозирги Оҳангарон ГРЭСининг ўрни ҳам кенг адрдан иборат эди. Фақат кўклам пайтидагина ердан ўт-ўланлар ўсиб чиқиб, бироз бу жойларга жон киргандек бўларди-ю, лекин ёз бошланиши билан улар ҳам қуёш нурида жизғанак бўлиб кетар эди. Ғаффор ва унинг дўстлари белни маҳкам боғлаб шу адрда улкан нур манбаи бунёд этишга киришдилар. Ғаффор олдинига оддий ишчи бўлиб меҳнат қилди. Сўнг арматурачилар бригадасининг бошлиғи Иван Моргунов уни ўз коллективига қўшиб олди. Илгаридан ҳам Ғаффор арматурачилар ишига ҳаваси келиб юрар эди. Бу айни муддао бўлди унинг учун. Йигит ишга астойдил киришди.

Электростанциянинг бош корпуси кун сайин кўкка томон интилаверди. Ғаффор Қўзиев маҳорати ҳам кун сайин ошаверди. Кўп ўтмай унинг номи бинокорлар оғзига тушди. Мажлисларда, йиғинларда мақташди. Дастлаб шогирд тушган йигит йил ўтмай устоз бўлиб қолди. Унга қурилишга янги келган Назар Умурзоқовни бириктириб қўйишди. Устоз шогирдни ўз ёнида олиб юриб тажрибаларини ўргатди, камчиликларини тўғрилади.

Ҳозир қурилишда биргина Назар эмас Ғаффорнинг шогирдларидан. Оҳангарондаги қурилишларда меҳнат қилаётган ёшларнинг кўпчилиги Ғаффорнинг таълимини олган. Шогирдлар устоз каби ишга талабчан, серғайрат. Улар ҳозир Навгарзонсой тўғони қурилишида қатнашмоқдалар. Ғаффор Қўзиев ҳам, Назар Умурзоқов ҳам бу ерда смена топшириқларини ортиғи билан адо этишяпти. Улар ғайратидан «Узбекгидроэнергострой» трестининг разрез қурилиши бошқармаси коллективи хурсанд.

А. КОСТИЧЕВ,
Оҳангарон шаҳри.

М. Муҳаммадалиева Тошкент каноп фабрикасининг илғор ишчиларидан. У шу кунларда Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб ажойиб муваффақиятларни қўлга киритаяпти. Смена топшириқларини ортиғи билан адо этиб кўпчиликнинг ҳурмат эътиборини қозонмоқда. Суратда: ўртоқ М. Муҳаммадалиева иш устида.

Б. Мизрохин фотоси.

ШАРАФЛИ БУРЧ

(„Главташкентстрой" партия активи йиғилишидан)

«Главташкентстрой» партия активининг яқинда бўлиб ўтган йиғилиши «КПСС XXIII съезди қарорлари асосида халқ назоратчиларининг вазифалари ва уларга партия раҳбарлигини кучайтириш тўғрисида» Бош бошқарма партия комитети секретарининг ўринбосари ўртоқ Н. Зокировнинг докладини тинглади ва муҳокама қилди.

— Партиямиз XXIII съезди, — деди докладчи, — янги беш йиллик план режаларини оғишмай амалга оширишда халқ назоратчиларининг ҳам роли ниҳоятда катта эканлигини уқдириб ўтди. Ҳозирги вақтда «Главташкентстрой»га қарашли қурилиш ташкилотлари ва бинокорлик саноати корхоналарида ўз атрофига 1840 назоратчини бирлаштирган 150 дан ортиқ халқ контроли группаси иш олиб бормоқда. Халқ назоратчилари группаларига аъзо бўлиб кирган кишилар — ишлаб чиқариш илғорлари, новаторлар, инженер-техник ходимлардир. Юз бераётган камчилик ва нуқсонларни ўз вақтида бартараф этиб, исрофгарчиликларга қарши тегишли чоралар кўрмоқдалар.

Бизда назоратчи деган шарафли номни оқлаб вазифасини сидқидилдан адо этаётган ва бу билан коллективига фойда келтираётган актив жамоатчилар жуда кўп. 3-қурилиш тресги. 1-темир-бетон буюмлари заводи ҳузурида тузилган халқ контроли группалари аъзоларининг фаолияти бунга мисол бўла олади.

Бироқ, баъзи қурилиш ташкилотларида назоратчилар ишига яхши раҳбарлик қилинмаётир. Партия ташкилотлари вақти-вақти билан халқ назоратчиларига кўрсатмалар ва консультациялар бериб турмайдилар. 10-қурилиш тресги, ёғоч ишлаш заводи халқ контроли группалари ишида жиддий нуқсонлар бор.

«Главташкентстрой» халқ контроли комитети ҳузурида еттита штатсиз бўлим тузилган бўлиб, уларга элликдан ортиқ жамоатчи инспектор жалб этилган. Вазифа ана шу жамоатчи назоратчиларнинг ишини пухта уюштиришдан иборат. Партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотлари назоратчилар группалари ишига доимо раҳбарлик қилиб туришлари лозим. Контроль группаларининг ишини деворий газеталар, жанговар варақаларда мунтазам ёритиб туриш зарур. Шундай қилинганда умумхалқ контролининг таъсир кучи ошади.

Барча совет кишилари икки йирик тарихий воқеа — Совет давлатининг 50 йиллик юбилейи ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб нишонлаш учун фидокорона меҳнат қилаётган шу дамларда халқ назоратчиларининг кўмакдошлик роли тағин ҳам ортиб боряпти. Ишлаб чиқариш планларини муттасил ортиғи билан бажариш, экономикани ҳар тарафлама юксалтириш, жамоат мулкини кўз қорачиғидай сақлаш, меҳнат интизомини янада мустаҳкамлашда халқ назоратчилари партия ва хўжалик органларига яқиндан ёрдам кўрсатмоқлари лозим.

«Ташсантехгазмонтаж» тресги партия комитетининг секретари ўртоқ А. Ҳасанов музокарада сўзга чиқиб, трестда тузилган халқ контроли группаси фаолияти тўғрисида гапирди. 125 халқ назоратчиси қурилиш ишлари рентабеллигини таъминлаш, бинокорлик материаллари ва пул маблағларини тежаб-тергаб сарфлаш, иш сифатини яхшилаш учун курашда трест партия комитети ва маъмуриятига яқиндан ёрдам бермоқдалар.

7-қурилиш тресги партия комитетининг секретари ўртоқ Т. Кирсанова халқ контроли группаси аъзоларининг ишларини гапириб берди. Халқ назоратчилари трестга қарашли 39-қурилиш бошқармасида бинокорлик материалларини талон-торож қилиш ҳоллари рўй бераётганлигини очиб ташладилар. Текширув натижалари партия бюросида муҳокама қилинди. Айбдорларга тегишли чоралар кўрилди. Назоратчилар 42-қурилиш бошқармасида материалларнинг ёмон аҳволда сақланаётганлигини аниқладилар. Камчиликларнинг олди олинди.

«Главташкентстрой» комсомол комитетининг секретари ўртоқ Х. Камолов қурилиш ташкилотларида иш олиб бораётган 106 та «Комсомол прожектори» штабига 560 комсомол-ёш жалб этилганлиги, уларнинг партия ташкилотлари ҳамда маъмуриятга бераётган катта ёрдамлари ҳақида батафсил тўхтаб ўтди. Ёш назоратчиларнинг меҳнат интизомини бузувчиларга, ичкиликбозларга, ишёқмас ва прогулчиларга қарши олиб бораётган ишлари ибратлидир.

Доклад юзасидан бўлган музокараларда Тошкент шаҳар халқ контроли комитети раисининг ўринбосари Р. Карапетов, «Главташкентстрой» халқ контроли комитетининг раиси Қ. Турсунов, «Тошкент бинокори» газетасининг редактори Ш. Қосимов ва бошқа ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Партия активи йиғилишида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари, «Главташкентстрой» бошлиғи ўртоқ И. В. Марцинюк иштирок этди ва нутқ сўзлади.

МОСКВА ОСТОНАЛАРИДА ГИТЛЕРЧИ БОСҚИНЧИЛАРНИНГ ТОР-МОР КЕЛТИРИЛГАНЛИГИНИНГ 25 ЙИЛЛИГИГА

БУЮК ЖАСОРАТ

Ана шу ғоят жиддий қарорнинг сатрлари пойтахт тақдири учун ташвиш билан тўлган эди.

«Москва мудофаасини орқа томондан таъминлаш ва Москвани ҳимоя қилаётган қўшинларнинг орқа томонини мустаҳкамлаш мақсадида, шунингдек жосуслар, диверсантларнинг ва немис фашизми бошқа агентларининг қўпорувчилик ишларига зарба бериш мақсадида давлат мудофаа комитети қарор қилди:

1941 йил 20 октябрдан бошлаб Москва шаҳрида ва шаҳарга туташ районларда қамал ҳолати жорий қилинсин.

...Тартиббузарлар дарҳол жавобгарликка тортилиб, ҳарбий трибунал судига берилсин, тартибни бузишга даъват этувчи иғвогарлар, жосуслар ва душманнинг бошқа агентлари ушланган жойида отиб ташлансин.

Давлат мудофаа комитети пойтахтнинг барча меҳнаткашларини тартиб ва осойишталикка риоя қилишга ва Москвани мудофаа қилаётган Қизил Армияга ҳар томонлама ёрдам кўрсатишга чақиради».

Кечаси соат 12 дан эрталаб соат 5 га қадар Москва кўчаларида қатнаш тақиқланди. Транспорт ва махсус пропускалари бўлган кишилар бундан мустасно эди...

Фронт пойтахтга жуда яқинлашиб қолди. Давлат мудофаа комитетининг буйруғи эълон қилинишидан икки кун олдин совет қўшинлари шиддатли жанглардан кейин Малоярославец ва Можайск шаҳарларини ташлаб чиққан эди. Москва билан Малоярославецнинг ораси атиги 120 километр ва Москва билан Можайскнинг ораси 110 километр келар эди.

Октябрь ойининг ўрталарида марказий томонда тўпланган немис армияларининг ҳаммаси Москвага ҳужум бошлади. Москвани мудофаа қилган совет қўшинлари жасорат кўрсатиб, душманнинг жон-жаҳди билан қилган ҳужумларини қайтариб турдилар. Гитлерчилар одам кучи ва техника жиҳатидан жуда катта талафот кўрсалар ҳам, бутун кучлари билан ҳужумга ташландилар.

Москва оғир кунларни бошидан кечирмоқда эди. Гитлер махсус сапёр командасини тузган эди. Бу команда Кремлни вайрон қилиш ҳақида топшириқ олган эди. Махсус зондер — команда москваликлардан қасос олмоқчи бўлди...

Душман пойтахт остоналарида турар эди. Москва фронт яқинидаги шаҳарга айлантирилди. Душман танклари ўта оладиган йўлларга миналар кўмилди, миначи отрядлар кўприкларни, виадукларни, темир йўлларни кесиб ўтадиган жойларни портлатишга тайёрлаб қўйиш учун темир йўлларга қараб йўл олдилар. Шаҳардаги мина кўмилган ўн олти кўприк ёнида сапёрлар навбатда турарди.

Шаҳар курашга шайланди. Пойтахтда ва унинг атрофидаги жойларда бутун ҳокимият ҳарбий қўмондонлик қўлига ўтди.

Ана шу ташвишли кунларда москваликларнинг ҳар бири жангчи. Завод, фабрикалар, устахоналардаги кишилар чарчаш нималигини билмай, қурол-яроғ тайёрлар, ҳарбий техникани ремонтдан чиқарардилар.

Москва меҳнаткашлари урушнинг биринчи кунлариданоқ юртимизнинг оташин ватанпарварлари сифатида ҳаракат қилдилар. Москва — кўнгиллиларидан 12 та лашкар дивизия тузилди. Коммунистлар бу дивизиялардан ҳар бирининг ядроси эди. Қамал ҳолати жорий қилинганидан кейин шаҳардаги кучлар яна сафарбар қилинди. Октябрь ойининг охирига келиб коммунистларнинг кўнгилли батальонларидан яна уч дивизия ташкил қилинди. Завод ва фабрикаларда корхоналарни қўриқловчи дружиналар тузилди.

Москванинг тўрт томони истеҳкомлар билан мустаҳкамланди. Подольск ва Кунцевский мудофаа линиялари қурилишидагина 250 мингдан ортиқ киши ишлади. Совуқ ва ёғингарчилик ишимизни ҳаддан ташқари қийинлаштириб юборган эди. Аммо москваликлар машаққатларга мардона бардош беришди. Улар ана шу икки йўлда 260 километр узунликда танкка қарши чуқурлар қазидилар, 570 та тўп доти, минг-минглаб пулемёт нуқталари ва қўшинлар учун зарур бўлган бошқа кўп иншоотларни қурдилар. Ўрмон ичидан ўтадиган йўллар тўсилди, пойтахт кўчаларида танкка қарши чуқурлар, баррикадалар вужудга келтирилди, тиконли ихота симлари тортилди, неча юзлаб уйларга тўп ва пулемётлар ўрнатилди.

Пойтахт аҳолиси Қизил Армия билан биргаликда Москвани қаттиқ туриб ҳимоя қилишга қатъий бел боғлади.

Жанг қилаётган Ленинград меҳнаткашлари ўша кунларда москваликларга йўллаган хатларида қуйидагиларни ёзган эдилар: «Ҳозирги оғир ва даҳшатли бир пайтда бизнинг қалбимиз, бутун фикр-зикримиз сизлар билан, жонажон Москвамиз билан биргадир... қардош москваликлар, сира ҳам бўш келманг. Совет мамлакатигина эмас, балки бутун дунё ҳам қаҳрамонона курашингизни кузатиб турганлигини эсда тутинг.

«Азиз москваликлар, — деб ёзилган эди Тошкент коммунистларининг мактубида, — биз сизлар билан биргамиз. Биз фронт учун зарур ишларнинг ҳаммасини қиламиз, Қизил Армияни ва Москванинг жасур ҳимоячиларини қурол-яроғ ва озиқ-овқат билан таъминлаш учун барча имкониятларимиздан фойдаланамиз».

Москва остоналарида шиддатли жанглар кун сайин кучая борди. Ерда ҳам, осмонда ҳам жанг қизиб кетди. Немисларнинг бомбардимончи самолётлари қирувчи самолётларнинг ҳимоясида пойтахтга ҳужум бошлаган эди. Бу ҳол уларга қарши курашни қийинлаштирган эди.

Ишчи батальонлари Қизил Армия полкларига ёрдам бериш учун пойтахтдан кетма-кет жанг майдонига жўнаб кета бошладилар. Бутун фронт бўйлаб жанговар чақириқ янграрди:

— Жонажон Москвани қаттиқ туриб ҳимоя қиламиз.

А. МЕДВЕДЕВ,
ТАСС мухбири.

Узоқ йиллардан бери ўзбек совет матбуотида самарали меҳнат қилиб келаётган, ижодий ишлари камол топаётган талантли журналист Босит Халилов бир қанча очерк, ҳикояларнинг авторидир. У драматург сифатида ҳам талабчан томошабинларимизни қатор саҳна асарлари билан мамнун этган. Унинг «Ошиқлар», «Шерали», «Даъвогарлар», «Раис уйланармиш» сингари қатор пьесалари область ва республика театрлари саҳналарида қўйилиб, ижобий баҳо олган.

Босит Халилов яқинда «Якка қайрағоч» повестини ёзиб тугатди. Автор бу повестида Улуғ Октябрь революцияси ғалабасининг тўнғич йилларида ўзбек халқининг революция душманларига қарши, босмачиларга қарши қаҳрамонона олиб борган курашларини тараннум этади. Ўша давр илғор кишиларининг курашга, ижод қилишга, эркин ҳаёт кечириб яшашга бўлган муҳаббатлари, шу йўлдаги интилишларини содда тилда ва ёрқин образларда ҳикоя қилиб беради.

Босит Халиловнинг Улуғ Октябрь революцияси ғалабасининг 50 йиллигига бағишланган шу асарининг сўнгги бобларини ҳурматли газетхонларга тақдим қилмоқдамиз.

Босит ХАЛИЛОВ

Ғанижон Эшаккўприкдан ўтиб, нондевонанинг ғори олдига етганида тўхтади. Бу маҳал унинг назарида шаҳардан қайтаётганда тонгда қичқирган хўрозларнинг бўғиқ товушлари эшитилгандай бўлди. Яна ўша лаззатли дамлар қайтарилармикин деб бир лаҳза шу ерда туриб қолди. Бироқ кўнгли чўкиб бораётган йигитнинг муроди ҳосил бўлмади. Олақарғаларнинг ёқимсиз қағ-қағлари сўнгги умид торларини ҳам узиб юборгандай бўлди. Яқиндагина у қандай ширин умидлар билан ҳаяжон ичида қувончларга тўлган ҳолда шошилиб қишлоққа кириб келган эди. Энди бўлса ғам-ғуссага тўлиб қишлоқдан қайтиб кетармиди.

Унинг ўпкаси тўлган эди. У ҳозир «Нозикой қани, Нозикой» деб қичқиргиси, фарёд чеккиси келарди. Оз бўлмаса шу фалокатларга сабабчи бўлган Аъзамхўжа домла, уни ишга солиб қасос олмоқчи бўлган, босмачиларга мадад тилаб юрган Абдураимбой соғ қолмасди. Бироқ Ўринбой унинг шаштини қайтарди. У «эсҳушингизни йиғинг, битта бой, битта мулла йўқолгани билан олам гулистон бўлмайди, уларга қўл текизиб қўлингизни ифлос қилманг» деган эди.

Аҳмад ямоқчиникидан чиқиб тўқайга Нозикойни қидириб кетаётганида ҳам Ғанижоннинг кўнгли тўқ эди.

Нозикойни эслаб ширин ҳаёллар суриб борарди. Оҳ бечора Нозикой қандай қийналган. Поччаси айтгандай ёввойи тўнғизлардан, совуқдан қўрқиб ўриб қўйилган қамишнинг тагига кириб ётган. Бир ҳафтадан бери оч-наҳор, усти юпун қиз ҳолдан кетган, ранглари ўчиб, ҳушсиз ётибди. Ғанижон тортинмай Нозикойни даст кўтариб олди. Қизнинг илиқ нафаси юзига урилди. Бу унинг юрак жароҳатларига малҳам бўлди. Нозикойнинг учига пахтадан пилик қилиб майда ўрилган узун сочларини осилтирган ҳолда кўтариб борарди. Ғанижоннинг юрак тепиши кучаярди. Бирдан қиз чўчиб уйғонди. Кўзларини очиб ивишган баданларига ҳарорат берган, жон киргизган йигитнинг юзларига умидвор тикилди. Таниди. Билинар-билинмас «Ғанижон ака» деди.

Йўқ, ундай бўлмади. Булар ҳаёллигича қолаверди. Тўқайдан Нозикойнинг ўлиги ҳам, тириги ҳам топилмади. Ўринбой, Аҳмад ака, Мавлон лақма, Ғанижон тўқайни қидираверип элак-элак қилиб юборишди. Нозикой ерда ҳам, кўкда ҳам йўқ эди. Ҳеч ким бир нима деб гапирмасди. Ҳеч ким ўз кўнглидаги тўнғиз еганмикин, ёки сувга чўкиб кетганмикин деган гумонни очиқ айтолмасди. Капкатта Аҳмад аканинг ҳўнграб йиғлаши Ғанижоннинг юрагини эзарди.

— Мен ақлимни йўқотмасам, уни ёлғиз қолдириб кетармидим, — деб ўзини урарди Аҳмад ака.

Ҳамма нима дейишини билмай жим қолди. Оғир сукунат қалбларни титратарди. Бу сукунатни Мавлон ака бузди.

— Ё тўқайдан чиқиб, дарёнинг нарёғига ўтиб кетдимикин? — деди у ҳаммага бир-бир тикилиб.

Улар яна бир қамиш тагини, чуқур ботқоқлик ерларни бирмабир оралаб чиқдилар. Из қидирдилар. Юриб-юриб дарё бўйига келиб тўхтадилар. Қиздан номинишона йўқ. Ҳеч кимнинг кўнглига гап сиғмайди. Бирор киши узилган умидини ошкор қилишга ботинолмайди. Ҳамма қўлидан тарвузи тушган кишидай ҳомуш. Қаёққа боришини, нима дейишини билмасди. Дарё бўйида биров қўлини ювган, этагини қоққан киши бўлиб алламаҳалгача туришди улар.

— Ҳозиргача, — деди бироздан кейин Ўринбой буйруқ бергандай, — ҳеч кимга бир нарса деб оғиз очманглар. Эҳтимол бир дарак топилиб қолар. Биз Ғанижон билан дарёнинг нариги томонидаги қишлоқларга бориб суриштириб келамиз.

Булар турган жой дарёнинг энг тор, сув йиғилиб оқадиган ери эди. Ёз ойларида тўлиб-тошиб ҳайқириб оқадиган бу дарёнинг бўйида туриш ҳам ваҳимали бўларди. Асов дарёнинг шиддатли тўлқинлари йўлда учраган нарсаларни худди сомон парчасидай оқизиб кетарди. Бу дарёни ҳатто катта-катта дарахтларни қўпориб худди гугурт қутичасидай липиллатиб оқизиб кетган пайтлари кўп бўларди. Ҳозир эса шу асов дарёда сув деярлик йўқлигидан худди мудрагандай жим эди. Озгина оқаётган сув жонсизгина шилдирарди. Ёз кезларида тоғлардан кучли сув тўлқинлари зарби билан сурилиб келган катта-катта тошлар сойни тўлдириб дўппайиб ётарди. Ғанижон бунақа тошларни кўп кўрган, босиб ўтган бўлса ҳам уларга дуруст эътибор бермаганини энди сеза бошлагандай бўлди. — Тошдан кўра тупроқ минг марта афзал экан. Ҳеч бўлмаса одам юрганда изи қолади-ку. Тошда-чи, тош ўлгудек бахил, ҳамма нарсани сир тутадиган бағри қаттиқ нарса экан, — дер эди у.

Дарёнинг нариги бетида Қирғизовул қишлоғи бор эди. Адирлар тагига жойлашган бу қишлоқ жуда гўзал, баҳаво ва обод эди. Халқи очиқ кўнгил, эшиклари ҳамиша очиқ, меҳмондўст эди. Адир бағирларида қўйлар, қўзилар, сигир-бузоқлар доимо ўтлаб юрарди. Қўй-қўзи, сигир-бузоқларнинг маъраши, итларнинг ҳуриши, бу қишлоққа ўзига хос файз киргизарди. Катта оқ салладек лакки ўраган, тишларига тишқоли қўйиб қорайтириб олган аёллар, сочларига тангадан қилинган чўлпинлар, узун қора сочпопуклар таққан келинчакларнинг кулгилари, гап-сўзлари тинимсиз эшитилиб турарди. Баъзан узоқлардан чўпонларнинг курей-курейлари, қўбиз чалиб айтаётган ўланлари қишлоқ бўйлаб ёйилиб кетарди. Кеч пайтлари подалар қайтганда айниқса қўйқўзилар, сигир-бузоқларнинг маъраши, тойларнинг кишнаши қишлоқда авжига чиқарди. Бу ер сут, қатиқ, қимиз, айрон, гўштнинг кони эди. Ҳозир эса қишлоқ сув сепгандай жимжит. На қатор-қатор тикилган ўтовлар кўринади, на хандон кулгилар, на ҳайвонларнинг маърашлари эшитилади. Кечки пайтлари хотинларнинг уч оёқли темир ўчоқларга катта қозон осиб чор атрофдан ўт қалаб гўшт пиширишларининг ўзгача гашти бор эди. Энди бўлса бу ердан тутун ҳам чиқмасди. Замонанинг зайли билан нотинчлик жонига теккан қишлоқ аҳолиси ўтовларини туяларига ортиб қаёққадир кетиб қолган. Бу қишлоқда деярлик лойдан қилинган иморат йўқ. Ҳамма ўтовда яшар, фақат иккита эски мачит билан қайси бир савдогарнинг гуваладан қилинган дўкони бор эди холос. Улар ҳам ҳозир бўмбўш, қаққайиб қолган. Ҳатто мачит минораси тепасидаги лайлак уяси ҳам бузилиб ётарди. Осойишта яшаётган халқ босмачилар дастидан тўзиб кетган. Қишлоқ бойўғлихонага айланган. Шундай катта бир қишлоқда уч-тўрттагина эски ўтов қолган. Унда юришга ҳам, туришга ҳам мадори йўқ, сарсонсаргардонликда ўлишни истамаган чол-кампирлар қолганди холос. Мачитдай ҳувиллаб қолган бу қишлоқ Ўринбой билан Ғанижонда жуда оғир, кўнгилсиз таассурот қолдирди. Уларнинг назарида қаттиқ зилзиладан кейин, қишлоқ шундай вайрона бўлиб кетгандай кўринарди. Бу ерда қолган беш-ўнта чол-кампирлар ҳам ҳеч нарса билан иши йўқ, атрофга бефарқ қарайдиган, ўзлари билан ўзлари овора бўлиб қолган кишилар эди. Ҳилвиллаб қолган эски қора ўтов ёнида елкасини базўр ёпадиган катта қулоқчин, устига тўзиб кетган пўстин кийган узун ва сийрак соқолли чол йўлда келаётган Ўринбой билан Ғанижонга ҳўмрайганча қараб турарди.

— Ассалому алайкум.

— ...

Чол алик олиш ўрнига буларга шубҳалангандек тикилиб турарди. Қалин салқи қовоқлари юзининг ярмигача осилиб кетган бу чол қисиқ кўзларидан мўралагандай қараб ҳаракатсиз турарди.

— Биз нариги қишлоқданмиз, — деди Ўринбой тепароқда турган чолга қараб.

— ...

Ўринбой воқеани қисқача тушунтирди. Сўнг Нозикойни ахтариб юрибмиз. Мабодо кўзингиз тушмадими? — деди.

— Жўқ, — унинг салқи қовоқларига, қисиқ кўзларига қараб хафа бўлиб ачинганини ҳам, бу гап қандай таъсир қилган-қилмаганини ҳам билиб бўлмасди.

— Бирорта одамнинг ҳам уёқбуёққа ўтганини кўрмадингизми? — Ўринбой умид узолмай яна сўради.

— Жўқ.

Жонини жабборга бергудек бўлиб бетоқат турган Ғанижон бу чолнинг шу қадар бефарқлигини кўриб бўғилиб кетди.

— Э, Ўринбой ака, юринг, — деди зарда қилиб.

Ўринбой билан Ғанижон узоқлашганларида ҳам чол бояги ерда ҳамон қимирламай ҳайкалдай турарди. Нарироққа боргач улар катта қовоқ идишда дарёдан сув олиб келаётган кампирга дуч келишди.

— Кўрмадим, қарағим, кўрмадим, жасмиди? — деди Ўринбойнинг сўзларини тинглаб турган кампир.

— Ўн саккиз ёшда.

Кампир ачиниб калласини чайқади.

— Қани бери келинглар, чолдан сўрайинчи.

Кампир уларни анча баландроқ ерда қурилган ўтовга бошлаб кетди. Ғанижон кампирнинг қўлидаги сув қовоқни кўтариб олди.

— Йўлда бир чол турган экан, гап сўрасак, жавоб ҳам бергиси келмайди-я, мусулмон одам ҳам шунақа бўладими?

— Пўстин кийган оқсоқолми?

— Ҳа.

— У жинди-ку.

— Жинни?

— Ҳа. Жахси одам эди. Қоранг ўчқур босмачилар жинди қилиб кетди.

— Нега, қандай қилиб? — шошиб сўради Ғанижон.

— Бу чол азондан чиқиб кечгача болаларим келади деб ўша ерда тураверади. Босмачилар бир ўғлини ўлдириб, бўйига етиб турган қизини олиб қочиб кетишган.

Ғанижон кампирнинг бўйига етиб турган қизини олиб қочиб кетган деган сўзи гўё Нозикойни олиб кетди дегандай таъсир қилганидан кўнгли аллақандай бўлиб кетди. Бу ўтовдан ҳам қиз ҳақида бирор дарак тополмай улар орқаларига қайтаётганларида йўлда яна ҳалиги чолни кўрдилар. У ҳали ҳам атрофларга маъносиз жовдираганча қараб, қоққан қозиқдай тик турарди. Қирғизовулни кезиб чиққан Ғанижоннинг эсида нохуш «жўқ» деган сўз қолди, холос.

* * *

Ҳафтада жума куни бўладиган бозорда ҳам одамлар жуда сийрак, уларнинг харид қилишларининг, бирор нарса сотишларининг тайини йўқ. Қайдан-қаёқлардан келиб узун ёққовоққа ярим қадоқ зиғир ёғи, бир-икки қадоқ гуруч олганлар ўзини улгуржи харид қилгандай чоғларди. Бир-икки чакса ун олганлар бутун бозорни кўтаргандай гердайиб кетардилар. Бу вақтларда чарм пойафзал анқога шафе эди. Шунинг учун уч оёқли, тумшуги худди хотинларнинг гажагидай тепага қайрилиб кетган ёғоч ковуш ҳаммага расм бўлганди. Бозордан ёғоч ковуш сотиб олган бир киши худди амиркон этик кийгандай кўз-кўз қилиб ҳаккалаганча, ғалати юриш қилиб ўтиб қолди. У ёғоч ковушининг тагига қоқилган темир нағал тошга текканида тарақлаб чиқарган овозига маҳлиё бўлиб борарди. Бозор куни бўлгани учун ҳамма ўз тирикчилиги билан овора. Ҳамма югуради, шошади. Биров билан бировнинг иши йўқ. Фақат бир киши бозор билан станция ўртасидаги катта тол тагида оламда нима бўлаётганидан бехабар кишидай мудраб ўтирарди. Унинг кўзлари ярим юмуқ, ранги синиқ, жуда мадорсиздай кўринарди. Гоҳо калласи пастга эгилиб кетгандай бўларди. Ўтиб кетаётган кишилар беҳосдан қаттиқ гапириб юборса ҳам чўчиб бошини кўтарарди. Уни кўриб одамлар кўкнори экан бечора деб ўтиб кетишарди. Кўкнорининг шу зайлда ўтиришн болаларга катта эрмак бўлди. Уч-тўрт бола кўкнори атрофидан ўралашиб кетмас, гоҳ қўққисдан кичқиришиб юборишар, гоҳ кесак отиб унинг пинагини бузишиб хо-холаб кулишарди.

— Нима қиласанлар бу бечорага тегиб, йўқолинг бу ердан, — дейди ўтиб кетаётган бир киши болаларни ҳайдаб.

Болалар бу яхши эрмакдан умид узолмадилар. Бироздан кейин улар қаёқдандир бир парча эски тунука топиб бир итнинг думига боғлашди-да, уни қўйиб юборишди. Ит бўлса тунуканинг тарақлаганидан қўрқиб чопганича кўкнорининг олдидан тизғириб ўтиб кетди. Кўкнори қаттиқ чўчиб, кўзлари ола-кула бўлиб кетди. Буни кўриб болалар маза қилиб кулишди. Ўткинчилар ҳам уларга қўшилдилар.

— Ҳа, шайтонлар, тинч юрсаларинг бўлмайдими, — деди бир киши ўзини кулгидан тўхтатолмай.

Эртадан бери бозор айланиб зериккан, нима қилишини билмай гаранг бўлиб юрган Ғанижонни ҳам думига тунука боғланган ит чўчитиб юборди. Кейин у кўкнори атрофига тўпланган томошабинлар даврасига қўшилди. Наҳотки рост бўлса, ёки ўшанга ўхшаган бошқа одаммикин? Ғанижон одамлар орасида туриб кўкнорига яхшироқ тикилди. Худди ўзи. У қишлоқдан чиқаётганда ҳам, бу ерга келгандан кейин ҳам Омонов билан, шаҳардаги темир йўлда бирга ишлаган ўртоқлари билан ҳам учрашишни ҳаёлига келтирмаганди. Уларга учрашишдан уяларди. Тўғри, уларнинг яна Нозикойдан гап очиб дилини вайрон қилишидан, яна битмаган ярага туз сепилишидан ҳайиқарди. Лекин кўкнорини кўриши билан Ғанижондаги бундай мулоҳаза ва андишалар йўқолиб кетди. Омонов шаҳардан қайтиб келаётганда бошлаб кирган уй эсига тушдида, дарров даврадан чиқиб ўша уйга қараб кетди. Эшик олдида кирайми, кирмайми, бормикин, йўқмикин, деб иккиланиб ҳам турмади. Ҳозир унинг эсига бундай мулоҳазалар келмасди.

— Аниқ биласизми? — Ғанижоннинг сўзларига диққат билан қулоқ солиб ўтирган Омонов сўради.

— Ҳа, айтдим-ку, у қипқизил босмачи, оти Сайфи. Қишлоқдагилар шунақа ҳунар кўрсатиб юргани учун уни Сайфи найрангбоз дейишади.

— Ўзингиз ҳам шунақа ҳунарларни кўрганмисиз?

— Ҳа, у фалокатни дарров тутиш керак.

— Шошманг-шошманг, тутиш қочмайди, олдин унинг мақсадини билиш керак. У бу ерда нима учун юрган экан?

— Тутиб сўрасангиз маълум бўлади-қўяди.

— Бу найрангбоз сиз ўйлаганча гўл, бир сўраса дарров ҳамма нарсани айтиб берадиган соддадил анойи киши эмас. Муғомбир бўлмаса бунақа ҳунарни қилмайди. Ҳозир унга сира халақит бермаслик керак.

— Нимага? — ҳайрон бўлиб сўради Ғанижон.

— Чунки унинг қаерларга борганини, кимлар билан учрашганини, нималар қилиб юрганини билмай туриб ундан тўла маълумот олиб бўлмайди. Бирор аниқ маълумотни билгач гаплашсак, кейин у «булбулдай» сайрайди, тушундингизми?

— Тушундим-у, унгача қочиб кетмайдими у?

— Йўқ, уни кузатиб, қочириб юбормаслик вазифасини сизга топширамиз.

(ДАВОМИ БОР).

УРУШ ҚАҲРАМОНЛАРИГА ҲАЙКАЛ

ЯНГИАРИҚ, 26 ноябрь. (ЎзТАГ). Бугун Сарипоён қишлоғида Совет Иттифоқи маршали А. И. Еременко Улуғ Ватан уруши фронтларида ҳалок бўлган қаҳрамонлар шарафига ҳайкални тантанали вазиятда очди. Туркистон ҳарбий округи қўшинлари қўмондони генерал-полковник Н. Г. Лященко ҳайкал супаси олдига абадий шуҳрат машъалини ёқди.

Хоразмдаги энг катта қишлоқ Сарипоён урушнинг оғир йилларида ўзининг энг яхши йигитларини Ватанни мудофаа қилишга жўнатган эди. Шу йигитлардан 348 киши Охунбобоев номли ўз колхозига қайтиб келмади.

Митинг бошланди. Митингни Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари Б. Р. Раҳимов очди.

Охунбобоев номли колхоз раиси А. Юсупов, ҳалок бўлган жангчи А. Маткаримовнинг отаси, урушда ҳалок бўлган қаҳрамоннинг ўғли И. Хўжаниёзов, Янгиариқ район партия комитетининг секретари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Маткаримов, область ҳарбий комиссари полковник Б. И. Каримов, Охунбобоев номли колхоз аъзоси, бешта жанговар орден кавалери Р. Бекжонов, Урганч ёғ заводининг директори, Совет Иттифоқи Қаҳрамони С. Нурматов, Аваз Ўтар ўғли номли колхоз раиси А. Йўлдошев, Туркистон ҳарбий округи қўшинлари қўмондони генерал-полковник Н. Г. Лященко, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари А. Р. Хўжаев, Армия генерали А. А. Лучинский, Совет Иттифоқи маршали А. И. Еременко сўзга чиқдилар.

Ҳайкални очиш тантаналарида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин, Ўзбекистон ССР ҳарбий комиссари генерал-майор К. К. Каримов ҳозир бўлдилар.

ЯНГИ КИТОБЛАР

МУҲИМ ҚЎЛЛАНМА

«Оқ олтин»дан мўл-кўл ҳосил етиштириш учун кураш — пахтакорларнинг қатъий шиори. Бу улуғвор вазифани амалга оширишда хўжаликлардаги иқтисодий ишлар даражасини, шу жумладан хўжалик фаолиятининг таҳлил қилишни яхши йўлга қўйиш муҳим аҳамиятга эга. «Фан» нашриёти профессор А. М. Айрумовнинг «Пахтакор колхозларининг хўжалик фаолиятининг иқтисодий жиҳатдан анализ қилиш усуллари» деган китобини босиб чиқарди. Китоб колхозлардаги иқтисодий анализ ишларини яхшилашда назарий ва амалий ёрдам беради.

Китоб 9 бобдан иборат. Асарнинг биринчи боби колхоз иқтисодий программасининг таҳлил қилиш масалаларига бағишланган. Бунда пахта ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш планининг бажарилишига таъсир кўрсатувчи факторлар батафсил баён қилинади. Ҳар хил ҳосил олган бригадаларнинг резервлардан қандай фойдаланганликларини таҳлил қилиш бўйича берилган расчетлар, айниқса қизиқарлидир. Бундан ташқари чорва маҳсулотлари планининг бажарилишини анализ қилишни осонлаштириш учун тавсия қилинган расчётлар ва формулалар колхоз экономистларининг ишларини енгиллаштиришга ёрдам беради.

Колхоз ишлаб чиқаришининг иқтисодий самаралари унинг йил охирида аниқланадиган молиявий натижаларида ўз ифодасини топади. Китобда колхозда ялпи ва соф даромаднинг тақсимланиши, рентабеллик, даромад ва харажатларнинг плани (смета), оборот маблағларининг ҳаракати ва колхоз молия аҳволининг белгилаб берувчи бошқа факторлар таҳлилига ҳам алоҳида аҳамият берилган.

Китобнинг характерли хусусиятларидан бири шундан иборатки, автор Ўзбекистон пахтакор колхозларининг экономикасини ривожланиши ва кейинги йилларда амалга оширилган муҳим иқтисодий тадбирларни эътиборга олиб, иқтисодий анализ усулларига бир қанча янгилик киритган. Бу билан автор иқтисодий адабиётимизнинг бойитишга ҳаракат қилган.

Лекин, китоб айрим камчиликлардан ҳам холи эмас. Унда жуда кўп жадваллар бор. Бироқ, бу хат-жадваллардан айримлари бутун бир саҳифаларни ишғол қилади. Мисол учун 11 ва 10-жадвалларни олиб кўрайлик. 11-жадвалда бригадалар бўйича пахта етиштириш планининг бажарилиши ифода қилинади. Бу жуда оддий жадвал. Унда 19 та бригаданинг ҳар бири гектаридан қанча ҳосил кўтаргани ва пахта олгани, пахта планининг қандай бажаргани кўрсатилади. Ҳолбуки, жадвал қисқартириб 19 та бригада ўрнига 5—7 таси мисол қилиб олинса кифоя эди.

Шунингдек, 110-жадвалда колхоз маҳсулотини сотиш ифода қилинади. Бу жадвалнинг ҳам анчагина қисқартириб бериш керак эди. Бундай камчиликлар бошқа жадвалларда ҳам учрайди. Кўпчилик жадвалларда план маълумотлари ҳақиқий бажарилган кўрсаткичлар билан солиштирилади. Жадвалларни такрорлай бериш ўқувчини зериктиради.

Лекин, бу камчиликларга қарамасдан, китоб колхоз экономистлари, бухгалтерлари, қишлоқ хўжалик мутахассислари, илмий ходимлар учун яхши қўлланма бўлиб хизмат қилади.

Ҳ. СОБИРОВ,
Тошкент халқ хўжалиги институти молия кафедрасининг мудири.

ЖУРНАЛИСТ — РАССОМ ИЖОДИДАН

«Комсомолец Узбекистана» газетасининг 40 йиллик тўйи арафасида редакция биносида журналист-рассом Николай Корнилов асарлари асосида кўргазма ташкил этилди. Октябрь революциясининг 50 йиллигига бағишланган бу кўргазмада рассомнинг турли мавзудаги суратлари қўйилган.

Бу репродукциялар рассомнинг кўргазмага қўйилган асарларидан олинган. 1. Учсойлик балиқчи Султон Толипов. 2. Саҳроликлар. 3. Чимбой йўлида босмачилар билан курашда ҳалок бўлган қизил гвардиячиларга ўрнатилган ёдгорлик.

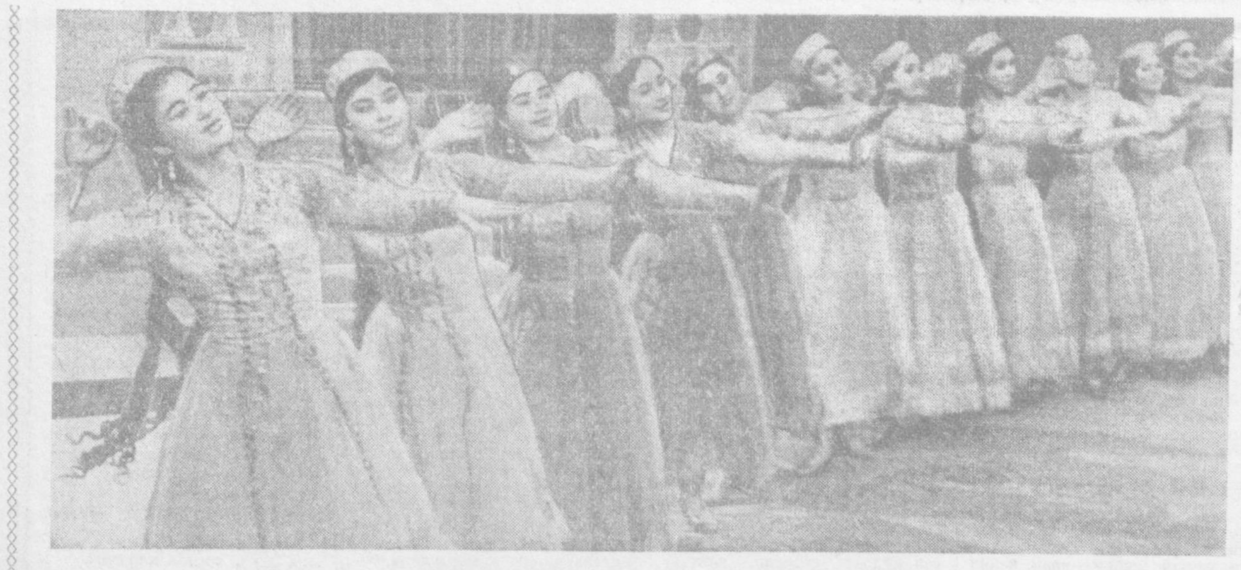

Суратда: «Баҳор» ансамбли рақсчилар группаси.

ОҚ ЙЎЛ

Ўзининг нозик, нафис ва гўзал рақслари билан томошабинларини ром қилиб келаётган «Баҳор» Давлат рақс ансамбли ижодий коллективи, фақат республикамиз, Иттифоқимиздагина эмас, балки чет элларда ҳам шуҳрат қозонмоқда. Ўзбек рақсининг усталари яна бир жиддий синов арафасида турипшти. Ансамбль Покистон, Ҳиндистон ва Сингапурга жўнашга тараддуд кўряпти. Бу мамлакатларда улар уч ой бўлиб, ўнлаб концертлар кўрсатишади, шаҳар ва қишлоқларда ижодий учрашувлар ўтказишади.

Ансамблнинг бадиий раҳбари СССР халқ артисти, Давлат мукофотининг лауреати Мукаррама Турғунбоева биз билан бўлган суҳбатда қуйидагиларни айтди:

— Ижодий коллективимиз бу мамлакатларга биринчи марта сафарга жўнаяпти. Биз ўзбек халқининг турмушини рақсларимиз орқали дўстларимизга кўрсатиш ниятидамиз. Гастролга жиддий тараддуд кўряпмиз. Концерт номерларимизни ҳам қайтадан кўриб чиқдик. Бир неча янги рақсларни ўрганяпмиз.

Мукаррама опа ансамблнинг музика раҳбари Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Салоҳиддин Тўхтасинов ва бадиий сўз устаси Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Софья Каракашлар билан ҳамкорликда сўнгги тайёргарлик ишларини олиб бораяпти.

Ўзбек рақси усталари сафарда элликдан ортиқ томоша кўрсатади, ўзбек рақсларидан ташқари, иттифоқчи республикалар, шунингдек жаҳон халқлари рақсларини ижро этишади. Шу кунларда коллектив С. Юдаков музикаси, Ш. Рашидов шеъри асосида яратилган «Гуллар», «Дўстлик», К. Жабборов музикаси асосида қирқ раққоса ижро этадиган «Тошкент инёласи» ва «Роҳат»нинг янги вариантини репетиция қилмоқда. Шунингдек ансамблнинг созандалари ҳам сафарга Т. Жалиловнинг «Сигнал», шарқ халқ куйларидан «Чиройли қиз», ҳиндча сюита ва бошқа янги куйларни олиб боришади.

Томошабинларга ўз санъатлари билан манзур бўлган Равшаной Шарипова ва Қаҳрамон Дадаевлар билан ҳам суҳбатлашдик.

Р. Шарипова шундай деди:

— Шу йилнинг май ойида совет делегацияси сафида Ҳиндистонда бўлган эдим. У ерда мени «Баҳор» ансамблидан эканлигимдан хабардор бўлишгач, қачон келасиз деб сўрашди, «Салом баҳор» ҳужжатли фильмини қизиқиб томоша қилишганини айтишди. Қаҳрамон Дадаев эса кўпгина чет эл мамлакатларида бўлганини, шундай бўлса ҳам бу сафар олдидан қаттиқ ҳаяжонланаётганлигини айтди. Уста доирачи шогирди Т. Сайфуддинов билан тўрт доирада янги куй тайёрлаган.

Оқ, йўл, «Баҳор» санъаткорлари!

Ш. ШОАЛИМОВ,
А. ЗОКИРОВ.

ФУТБОЛ

ЯНА МАҒЛУБИЯТ

«Пахтакор» яна ютказди. Бу сафар пойтахт спартакчиларидан 1:2 ҳисобида енгилди. Нега «Пахтакор» мавсумнинг сўнгги ўйинларини бўш ўтказяпти, йигитларимиз чарчаб қолдими? Ютқизиқларнинг сабаби нимада?

Ишқибозлар кейинги ўйинларда пахтакорчилар чиройли комбинация ишлатиб, рақиб дарвозасига тўп киритганларини эслайолмайдилар. Москва «Динамо»си билан бўлган матчда ҳам Г. Красницкий штрафдан, ўтган куни ҳам бир тўпни штрафдан киритди. Қанот ҳужумчилар бир мунча бўш ўйнаяптилар, аксарият марказдан ҳужумга ўтиляпти. Утган куни Олимпиада терма командаси составида чет элга жўнаб кетган Абдураимов ўрнига майдонга Юнусов тушди. Бу ўйинчи авваллари ярим ҳимояда ўйнаган ва қанот ҳужумчи вазифасини биринчи марта бажараётганлиги учун ундан кўп нарсани талаб қилишнинг ўрни ҳам йўқ. Ҳамид Раҳматуллаев ҳам марказий ўйинчи. У майдонга учинчи ярим ҳимоячи, гоҳида эса қанот ҳужумчи вазифасини бажариш учун тушган бўлса ҳам, кўпинча марказга интилаверади. Умуман «Пахтакор». қанот ҳужумчилари бўш ўйнамоқдалар, рақиб дарвозасига фақат марказдан ҳужум қилинмоқда-ки, бу бир томонлама ҳаракат ижобий натижалар бермаяпти.

«Спартак» ўтган кунги ғалабадан кейин бронза медалига жиддий даъвогар бўлиб қолди. Бунинг учун улар 30 ноябрда Бокуда «Нефтяник»ни енгиши керак. Агарда бу матч дуранг бўлса, ёки озарбайжон футболчилари ғалаба қилгудек бўлса, футбол чемпионати тарихида биринчи марта Москва командалари барча медаллардан маҳрум бўладилар.

«Пахтакор» мавсумнинг сўнги ўйинини 30 ноябрда Тбилиси шаҳрида Москванинг «Торпедо» командаси билан ўтказгач, декабрь ойи бошларида Руминияга халқаро ўртоқлик учрашувларини ўтказиш учун жўнаб кетади.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

ЎЗБЕКИСТОН ЖУРНАЛИСТЛАР СОЮЗИДА

Ўзбекистон журналистлар союзи правлениесининг президиуми янги устав талабларига мувофиқ, журналистларнинг баъзи йирик коллективларида союзнинг бошланғич ташкилотларини тузиш масалаларини қараб чиқди.

«Совет Ўзбекистони» газетасининг редактори М. Қориев халқаро журналистлар ташкилоти Берлин конгресси ишларининг якунлари тўғрисида президиумга ахборот берди.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги шарафига энг яхши фотосурат учун Ўзбекистон журналистлар союзи ва «Ўзбекистон матбуоти» — Печать Узбекистана» журнали редакцияси конкурсининг шартлари тасдиқланди. (ЎзТАГ).

ТОШКЕНТ ЯНГИЛИКЛАРИ

ПАХТАКОРЛАР ХИЗМАТИГА

Ўзбек давлат филармонияси артистлари ва эстрада театри коллективи яқинда республикамизнинг областлари бўйлаб сафарга отландилар. Санъаткорлар сафида 250 га яқин хонанда, созанда ва раққосалар бор. Улар Сурхондарё, Сирдарё, Самарқанд ва бошқа область пахтакорлари ҳузурида бўлиб катта концертлар қўйиб берадилар. Колхозчи ва совхоз ишчилари ўз клублари саҳнасида Б. Зокиров, Л. Зокирова, Ж. Бекжонов, Ю. Тўраев каби хонандалар ижро этган қўшиқларни тинглашади.

БИНОКОРЛАР АРМУҒОНИ

Янги квартираларга кўчиб кираётган оилаларнинг ниҳояси кўринмайди. Бинокорлар ҳафта сайин кўпқаватли иморатларни тошкентликларга фойдаланиш учун топширмоқдалар. Куни-кеча давлат комиссияси Высоковольтная массивида қад кўтарган 48 квартирали навбатдаги бинони қабул қилиб олди. Уни 4-қурилиш трестига қарашли 6-бошқарма бинокорлари бунёд этишган.

Чилонзорда ҳам қурилишлар жадал суръатлар билан олиб бориляпти. 13-Киев қурилиш поезди бинокорлари 80 квартирали уйни ҳамшаҳарларимизга армуғон этишди. 153-қурилиш тресги бинокорлари эса 11-«Г» ва 12-«Г» кварталларида ҳар бири 420 ўринли икки болалар боғчаси биноси қурилишини тугалладилар. Яқин кунлар ичида москвалик дўстларимиз ҳам навбатдаги турар-жой биноларини фойдаланишга топширадилар.

ЯНГИ АЛОҚА БЎЛИМЛАРИ

Шаҳримизда алоқа корхоналари тармоғи ҳозир анчагина кенгайган. Зилзиладан бузилиб кетган алоқа бўлимлари ўрнида янгилари қад кўтаряпти . Яқинда Братск кўчасида ремонтдан чиқарилган бинода янги алоқа бўлими очилди. Бу ерда хизматнинг барча турлари кўрсатиляпти. Энди посилка юбориш ёки қўшни шаҳарлар билан гаплашиш учун «Главпочтамт»га бориш шарт эмас. Шу ернинг ўзида ҳожатингиз чиқаверади.

«Октябрь» ва «Партия XXI съезди» массивларида яшаётган аҳоли ҳам яқинда ўз алоқа бўлимларига эга бўладилар. Ҳадемай Сергели шаҳарчасида ҳам йирик алоқа узели монтажи тугалланиб фойдаланишга топширилади.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР
ОДАМЛАР
ВОҚЕАЛАР

ОСМОН ЧЕГАРАСИ ЯНА БУЗИЛДИ

ХАНОЙ, 25 ноябрь. (ТАСС). 7-флот кемаларига, шунингдек Жанубий Вьетнам ва Таиланддаги базаларга жойлашган Америка самолётлари 23 ноябрда Вьетнам Демократик Республикасининг осмон чегарасини бир неча марта бузиб ўтиб, Виньлинь районидаги, Куангбинь, Тханьхоа, Хабак ва бошқа вилоятлардаги аҳоли зич жойлашган районлари ва саноат объектларини бомбардимон қилди. Шу самолётлар демилитаризация қилинган зонанинг шимолий қисмида аҳоли яшайдиган жойларни ҳам бомбардимон қилди.

Худди шу куни 7-флот кемалари Куангбинь вилоятининг шимолий қисмида Вьетнам Демократик Республикасининг территориал сувларига бостириб кирди.

Вьетнам информация агентлигининг хабарида айтилишича, Америка ҳарбийларининг мана шу янги агрессив ҳаракатлари муносабати билан Вьетнам Халқ армияси олий қўмондонлигининг алоқа миссияси Вьетнамдаги кузатувчи ва контроль қилувчи халқаро комиссияга норозилик мактуби йўллади.

„РЕФЕРЕНДУМ“ ЭЪЛОН ҚИЛИНДИ

ПАРИЖ, 24 ноябрь. (ТАСС). Франкочилар парламентида (Кортесида) 22 ноябрда тасдиқланган «давлат узвий қонуни» деб аталган ҳужжатда баён этилган конституцион ислоҳотлар бўйича шу йил 14 декабрда Испанияда «ялпи референдум» (овозга қўйиш) ўтказилади, деб бугун Мадридда расмий равишда эълон қилинди. «Референдум» ўтказиш тўғрисидаги декрет дейилади Франс Пресс агентлиги мухбирининг Мадриддан берган хабарида, «Давлат расмий бюллетени»нинг бугунги сонида босилиб чиқди.

Расмий манбалардан олинган хабарларга қараганда, «Референдум» да ёши 21 дан ортиқ бўлган 19 миллион 620 минг 877 эркак ва аёл қатнашишга ҳақли.

Умумий овозга қўйилган «давлат узвий қонуни»да, жумладан, давлат бошлиғи бажарадиган вазифаларни ҳукумат бошлиғи бажарадиган вазифалардан ажратиб қўйиш кўзда тутилади. Бу иккала вазифани (давлатнинг бошқа лавозимлари билан бир қаторда) 27 йилдан кўпроқ вақтдан бери генерал Франконинг якка ўзи бажариб келмоқда эди. Франс Пресс агентлигининг айтишича, мана шу ва бошқа бир қанча «ислоҳотлар», «режимнинг моҳиятини ўзгартирмай, унинг ташқи жиҳатини бир мунча ўзгартиради».

ПОРАХЎРЛИК АВЖ ОЛИБ КЕТДИ

НЬЮ-ЙОРК, 25 ноябрь. (ТАСС). АҚШ сенатининг маблағ ажратиш ва қуролли кучларнинг ишлари билан шуғулланувчи комиссияси юборган делегация Сайгонга келди. Америка информация агентликларининг хабарларига қараганда, сенатор Милтон Янг, ўзи ҳам иштирок қилаётган шу комиссиянинг асосий мақсади АҚШнинг янги молия йили учун бюджети ишлаб чиқарилаётганлиги муносабати билан АҚШнинг Вьетнамдаги интервенциясига тааллуқли «ҳарбий жиҳатларни кўриб чиқишдан иборат» бўлади, деди.

Шу билан бирга яна Америка яроғ-аслаҳаларининг ва Америка бераётган ёрдамнинг қанча қисми олибсотарлар қўлига тушиб кетаётганлигини ҳам суриштириб кўраман, деди.

Сайгондаги ҳукмрон юқори доира орасида порахўрлик ва ўғирлик шу қадар кенгайиб кетдики, Американинг Жанубий Вьетнамга юбораётган яроғ-аслаҳа ва ёрдами талон-тарож қилинаётганлиги билан вакиллар палатасининг ҳукумат органлари фаолиятини текширувчи комиссияси шуғулланишга мажбур бўлди. Шу комиссиянинг октябрь ойида қилган докладида, жумладан, халқаро ривожланиш бошқармасининг Сайгондаги миссияси директори ўринбосари Говард Эдвардс гувоҳлик бериб айтган гаплар кўрсатиб ўтилди. Говард Эдвардс «Америкадан олинаётган ёрдамнинг камида 60 проценти мўлжалланган мақсадга сарф қилинмаётир», деб ҳисоблаётганлигини, бошқа сўз билан айтганда, шу ёрдамнинг 60 проценти талон-тарож қилинаётганлигини кўрсатиб ўтди.

АП агентлигининг маълумотларига қараганда, Жанубий Вьетнамдаги «хабардор кишилар» Америка ҳарбий материалларининг 40 проценти «четга чиқиб» кетмоқда. Бу материалларнинг талон-тарож қилинишида американликларнинг ўзлари ҳам қатнашмоқдалар. «Нью-Йорк таймс» газетасининг ёзишига қараганда, шу йил кузининг ўзидагина Американинг Жанубий Вьетнамдаги ҳарбий ва граждан хизматчиларидан 400 га яқин киши чайқов бозорида спекуляция қилиш билан шуғулланаётганликлари ва талон-тарож қилишда қатнашганликлари учун жавобгарликка тортилганлар. Булар орасида, масалан, «Сайгоннинг ҳарбий мэри» деб ном олган капитан А. Кюнтце ҳам бор экан. У, Сайгон портида олди-сотди қилиш билан шуғулланиб келган ва валюта билан спекуляция қилишда қўлга тушган.

МУЗОКАРАЛАР ТЎХТАТИЛДИ

ДАМАШҚ. Сурия ҳукумати «Ирак петроеум компани» нефть компанияси билан икки ойдан кўпроқ вақтдан бери Дамашқда олиб борилаётган музокараларни тўхтатишга қарор қилди. Нефть компанияси нефтни Сурия территорияси орқали ташиб ўтилганлиги учун компания тўламай қолган бир неча юз миллион Сурия фунти миқдорида ҳақ тўлаш тўғрисидаги қонуний талабларини қондиришдан бош тортганлиги сабабли ҳукумат шундай қарор қабул қилди.

ИТАЛИЯДА ЯНА СУВ ТОШҚИНЛАРИ

РИМ, 25 ноябрь. (ТАСС). Апеннин ярим оролида яна кўп сел ёғиб, Италия бошига янги кулфатлар солди. Бундан олдинги сув тошқинидан қолган лойқалардан ва сув оқизиб келган нарсалардан кўчалари ва майдонлари ҳалигача батамом тозаланиб бўлмаган Флоренцияни яна сув босди. По дарёсининг суви тошганлиги сабабли шу дарё водийси ҳалокатли аҳволда қолди. Водийда бутун-бутун районлар сув остида қолди, аҳоли бу жойлардан шошилинч равишда кўчирилмоқда.

Пойтахтда ҳам табиий офат рўй берди. Икки кундан бери тўхтовсиз ёмғир ёғиб турганлиги натижасида вужудга келган сув оқимлари Римнинг бир неча районига зарар етказди, шаҳарнинг асосий магистралларида транспорт ҳаракатини тўхтатиб қўйди. Бир қанча иморатларнинг подваллари ва биноларнинг остки қаватлари сувга лиқ тўлди.

Неаполь вилоятининг бир қанча шаҳарларида кўп уй-жой бинолари вайрон бўлди.

Италия Коммунистик партияси баёнот эълон қилди. Бу баёнотда у тошқин оқибатларини тугатиш соҳасида ҳукумат кўраётган чоралар етарли эмаслигини танқид қилмоқда.

ЯДРО СИНОВЛАРИ ТАЪҚИҚЛАНСИН

НЬЮ-ЙОРК, 24 ноябрь. (ТАСС) Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош ассамблеяси XXI сессиясининг биринчи (сиёсий) комитети бугун ҳамма давлатларнинг ядро синовларини қисман тақиқлаш тўғрисидаги Москва шартномасига риоя қилишга, бундан ташқари ядроли давлатларни эса ҳамма соҳаларда ядро қуроли синовларини тўхтатиб туришга чақирди.

Резолюция лойиҳаси 72 овоз билан қабул қилинди. Фақат бир делегация (Франция) бетараф бўлиб қолди. Совет вакили А. А. Рошчин комитетда сўзга чиқиб, СССР ядро синовларини тақиқлаш тўғрисидаги шартномани ер ости ядро синовларига ҳам татбиқ қилишни ҳамиша талаб қилиб келганлигини айтди. Шу билан бирга у дедики, Совет Иттифоқининг фикрича, фан ва техниканинг ҳозирги даражаси ядро синовлари ўтказилаётганлигини миллий воситалар билан аниқлаб беришни тўла равишда таъминлайди, шу сабабли халқаро инспекцияга ҳеч қандай зарурият йўқ.

Жанубий Вьетнам. Озод бўлган районларнинг биридаги бошланғич мактабда.
ВИА—ТАСС фотоси.

БИЛДИРИШ

Шу йил 30 ноябрь эрталаб соат 11 да Ўзбекистон КП Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг (Правда Востока кўчаси, 26-уй, Ленин кўчасидан кирилади) кенгашлар залида Тошкент шаҳар ва область журналистларининг II Бутуниттифоқ журналистлар съездининг якунларига бағишланган йиғилиши бўлади.

Йиғилишга матбуот, радио, телевидение ва нашриётларнинг ходимлари таклиф этилади.

Ўзбекистон журналистлар союзи Тошкент бўлимининг бюроси.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

27 НОЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 10.30 — Физкультура, 10.55 — Ғунча журнали (болалар учун), 11.15 — Тайга сирлари (бадиий фильм).

Рус тилида: 12.35— Энс ва Петрушка (кинофильм), 13.25 — Асқад Мухтор (мактаб ўқувчилари учун).

Ўзбек тилида: 14.05 — Кўча қатнови қоидаларига риоя қилинг.

Ўқув программаси. 14.15, 15.15 — Математика (ўзбек, рус тилларида).

Рус тилида: 17.00 — Бумми ҳайвонот боғида (болалар учун), 17.35 — Телевизион янгиликлар, 17.50 — Советский спорт (киножурнал), 18.00 — Гимнастлар (кинофильм), 18.20 — Эстрада концерти.

Ўзбек тилида: 19.10 — Телевизион янгиликлар, 19.25 — Оталар сўзи-ақлнинг кўзи («Ёшлик» студияси).

Рус тилида: 20.15 — Чет эл кинохроникаси ва Хизмат мартабаси (бадиий фильм).

21.50 — Эртаги кун программаси.

Ўзбек тилида: 21.55 — «Ялла» ва рақслар.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан — Москва кўрсатади.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 27/XI да кундуз Доктор Айболит, кечқурун Гулсара.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 27/XI да кундуз Қутлуғ қон, кечқурун Оқ кабутар.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 27/XI да Махтумқули, 28/XI да Тошболта ошиқ.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— Йиртқич ҳайвонларни ўргатувчи Иван Рубан, Ўзбек цирк коллективи, қизиқчилар группаси.

30 НОЯБРДА УСТЬ-КАМЕНОГОРСК ШАҲРИДА

1947 йилда чиқарилган

3 %

Давлат ички ютуқ заёмининг

114-АСОСИЙ ТИРАЖИ БЎЛАДИ.

Тиражда 5.000, 2.500, 1.000, 500, 100, 40 сўмлик ютуқлар ўйналади.

1947 йилда чиқарилган заём облигациялари 31 декабргача 20-талон билан биргаликда сотилади. Бу талон 1967 йил 30 сентябрда ўйналадиган 20-қўшимча ютуқлар тиражида қатнашиш ҳуқуқини беради.

Заём облигациялари омонат кассаларида бемалол сотилади ва сотиб олинади.

3 % ли заём облигацияларини сотиб олинг!

«УЗЭЛЕКТРОМОНТАЖ» ТРЕСТИНИНГ 2-ТОШКЕНТ МОНТАЖ БОШҚАРМАСИГА

инженерлар ва техниклар (прораб, старший прораб ва мастерлар вазифасига), электромонтерлар, электросваркачилар, автослесарлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, А. Тўқаев кўчаси, 3-уй.

Тошкент область партия комитети Бекобод район партия комитети пропаганда ва агитация бўлимининг собиқ мудири

Миртожи МИРСОАТОВнинг

узоқ давом этган оғир касалликдан сўнг вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қилади.

ТОПИЛГУНЧА...

(ҲАЖВИЯ)

Саҳар чоғи эди. «Тез ёрдам» машинаси бир беморни касалхонага олиб келди. Бемор аёл қотмадан келган, қирқ ёшлар чамасида. Ҳамширалар духоба камзул устидан ғалтакка ип ўрагандек белига малларанг мато ўраб олган бу беморни қўлтиғидан олиб, қабулхонадаги кроватга ётқизишди. У, оғриқнинг зўридан белини кўтара олмаса ҳам: жағи-жағига тегмай қарғарди.

— Тинчланинг опажон, тинчланинг, ҳадемай тузалиб кетасиз. Сизни бунчалик азобга солганлар қонун олдида жазосини тортади. — Врач оппоқ чойшаб тўшалган кроватда жавраб ётган беморни юпатмоқчи бўлиб, бу сўзларни айтган эди, у баттар авжига минди.

— Худоё айтганингиз келсин, ҳа! Бунақа одамларни боплаб жазосини бериш керак. Ҳай, ўргилай дохтир, менга «бели чиққан» деб тўрт энлик қоғоз ёзиб берсангиз, бас! Наҳ, жазо беришмаганига қўймайман. Худо олсин уларни. Ҳа бизни арзи-додимизни эшитадиганлар ҳам бордир, — у гап орасида белини ушлаб «уҳ» деб қўярди-да, яна авжига минарди...

— Опажон, сал секинроқ, бу ер кўча эмас-ку. Беморлар уйқусига ҳалал берасиз. Хотиржам бўлинг, тонг отиши билан милицияга хабар қиламиз. Кимда қандай даъвойингиз бўлса айтасиз.

Врач «касаллик варақаси»га алланималарни ёзиб, ўрнидан турди.

— Чақиринг, ҳа, чақирсаларинг ҳам каттарогини чақиринглар. Ҳаммасини текшириб кўришсин. Ким ҳақ, ким ноҳақ, текшириб кўришсин...

Соат 12 ларга яқин касалхонага папка қўлтиқлаб терговчи кириб келди ва «жабрланувчи»нинг арзи-додини бошдан-оёқ тинглади-да, жиноят содир бўлган тўйхонага йўл олди. Ёши олтмишлардан ошган тўйбоши аёл терговчининг кириб келишидан ҳайрон бўлиб қолди. Терговчи кампирни сўроққа тутмасдан олдин, қоидага мувофиқ:

— Борди-ю, ёлғон кўрсатма берсангиз, жавобгарликка тортиласиз, — деб эслатиб қўйди, кейин, — қани энди айтингчи, кампир, касалхонада ётган аёлни танийсизми?

— Ҳа, айланай, танийман. Нега танимас эканман, янги қуданинг қайнагачисига овсин эмиш-да.

— Хўш, уни кимлар дўппослади?

— Вой, қўйинг, начайлик ўғлим, ҳеч ким ургани йўқ уни, наҳотки бир кунлик қудани уриб бўлса.

— Ўзингизни гўлликка олманг, кампир, — деди терговчи бир парда баланд келиб. — Ёлғон кўрсатма берсангиз жиноий жавобгарликка тортиласиз, деб сизни огоҳлантириб ўтган эдим ҳали, тўғрими? Қани айтингчи, ҳеч ким урмаган бўлса, қандай қилиб тўйга соппа-соғ келган аёлнинг бели чиқади? Хўш, нега касалхонада ётади. Тўйбоши бўлатуриб, ким урганлигини сиз билмасангиз, ким билади. Хотиржам бўлинг, айбдорни топиб оламиз.

— Майли, начайлик ўғлим, сўранглар, суриштиринглар. Мен сизга айтсам, — кампир аста-секин бор гапга кўча бошлади, — асли айб ўзларидан ўтди. Мен айтувдим-а, қуда, тўйни эскича қилмайлик, деб. Қудам гушмагур ота-бувамизнинг расм-русмини қилмасам бўлмайди, деб икки оёғини бир этикка жойлаб олди. Нима қилай, қизи борни нози бўларкан, ўргилай. Мана, оқибати, ўзим ўйлагандек бўлиб чиқди. Ўша белим чиқди деган аёл янги қудамнинг қайнагачисига овсин эмиш. Қиз томон зўр чиқсин деб синглимнинг қўлидан тортиб, ўзлари тарафга ўтказиб олмоқчи бўлибди. Синглим ҳам унча-мунчага бўш келмайдиганидан-да, айланай, у ҳам мана бўлмасам деб, белбоғидан ушлаб зарб билан тортган экан, палакат-да, ўргулай, муккаси билан полга тушиб, тўрт хотиннинг тагида қолибди. Шунда беллари сал-пал лат ебди, шекилли. Бўлган гапнинг ҳаммаси шу, ўғлим. Янги қуда томондан келганларни уриб, эсимизни ебмизми?

Терговчи жиноятнинг бунақа хилини энди эшитишими, ёки кампир нима тўғрида гапираётганини яхши тушуна олмадими, рўпарасида беозор тикилиб ўтирган кампирга деди:

— Ахир кап-катта бола-чақали аёллар нима қилиб бир-бирингизни тортишиб юрибсизлар?

— Ана, сиз ҳам мани гапимни қилдингиз, начайлик ўғлим. Мен ҳам шуни айтувдим-да. Қудаларим тушмагур келин тушган уйда йигит томон билан қиз томон тортишмачоқ ўйнашмаса тўй-тўйдек ўтмайди, дейишди. Шу ҳам гапми, ўргилай.

Терговчи ёш эмасми, кампирнинг «тортишмачоқ» деган иборасига тушунмади шекилли, қайта сўради. Лекин кампир бу воқеани гап-сўз билан тушунтириб бераолмади. Охири у ҳаракат билан тушунтирмоқчи бўлиб, ўрнидан турди-да:

— Мана, ўғлим, сиз қиз томон, мен йигит томон, — кампир шундай деди-ю, ўзини ростлаб, терговчининг камаридан маҳкам ушлаб, кучининг борича тортиб қўйворди. Бехос турган терговчи чайқалиб-чайқалиб ўрнида ўтириб қолди.

— Бу қанақаси бўлди кампир, иккинчи бундай бўлмасин! — деди терговчи ва тортишмачоғинг ҳам қурсин, дегандек, кампир билан хайрлашиб, жўнаб қолди. У идорага келиб, дарҳол бошлиқ ёнига кирди:

— Ўртоқ начальник кечаги иш бўйича тайин айбдорни тополмаяпман. Тўйбоши бўлса айбни алдақандай «тортишмачоқ»қа қўйиб айбни бўйнига олмаяпти, — деди.

Бошлиқ мийиғида кулиб қўйди-да:

— Бўлмасам, ўша «тортишмачоқ» ўйинини чиқарган айбдор топилгунича, терговни тўхтатиб туринг! — деб буйруқ берди.

А. ШАЙХОВ.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 06867.
ИНДЕКС 64970.
Г. 1253.